

Задание за определяне на обхват и съдържание на доклад за екологична оценка на Общ устройствен план на Община Русе

Възложител: Община Русе

З А Д А Н И Е

**ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОБХВАТ И СЪДЪРЖАНИЕ
НА ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА РУСЕ**

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията

Информация за контакт с Възложителя

Въведение

I. Същност и цели на общия устройствен план и връзка с други планове и програми

I.1. Основание за изготвяне на ОУП

I.2. Основни цели и задачи на ОУП

I.3. Териториален обхват на ОУП

I.4. Връзка на ОУП с други съотносими планове, програми и стратегии

II. Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ОУП

II.1. Текущо състояние на околната среда в района на Община Русе

II.1.1. Климатична характеристика

II.1.2. Състояние на атмосферния въздух

II.1.3. Състояние на водите

II.1.4. Състояние на геоложката основа

II.1.5. Състояние на почвите и земеползването

II.1.6. Състояние на биологичното разнообразие

II.1.7. Състояние на ландшафта

II.1.8. Състояние на материалните активи

II.1.9. Културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство

II.1.10. Характеристика на вредните физични фактори

II.1.11. Състояние и управление на отпадъците

II.1.12. Здравно състояние на населението на Община Русе

II.2. Евентуално развитие на аспектите на околната среда без прилагането на плана

Възложител: Община Русе

- III. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати
- IV. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към плана, включително отнасящи се до райони с особено екологично значение, като защитени зони по Закона за биологичното разнообразие
- V. Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към ОУП, и начин по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на ОУП
- VI. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве при реализиране на предвижданията на плана
- VII. Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи
- VIII. Структура и съдържание на Доклад за екологична оценка на „Общ устройствен план на Община Русе“
- IX. Етапи за разработване и одобряване на доклада за ЕО

Възложител: Община Русе

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

БДУВДР	Басейнова дирекция за управление на водите в Дунавски район с център Плевен
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ЕО	Екологична оценка
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КТМ	Комбинат за тежко машиностроене
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НУРИЕОП	Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми
ОПУ	Областно пътно управление
ОУП	Общ устройствен план
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
ФПЧ	Фини прахови частици
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
НИНКН	Национален институт за недвижимо културно наследство

Възложител: Община Русе

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ:

Възложител: ОБЩИНА Русе, със седалище и административен адрес на управление град Русе, област Русе, пл. Свобода 6, ЕИК 000530632, представлявана от КМЕТА ПЛАМЕН ПАСЕВ СТОИЛОВ.

Пълен пощенски адрес: град Русе, пощ. код 7000, пл. „Свобода“ №6

Телефони: 082 826 100; 082 881 802

факс 082 834 413; <https://www.ruse-bg.eu>

E-mail: mayor@ruse-bg.eu

Лице за контакти: инж. Пенка Ангелова - Началник на отдел "Устройствени планове и кадастър", тел. 082/828 598, **E-mail:** p.angelova@ruse-bg.eu

ВЪВЕДЕНИЕ

Общият устройствен план на община Русе се изработва за територията на общината, която обхваща площ от 570,62 км² и население 184 759 души (към 15.06.2017 г. по данни на ГРАО).

Общината включва 14 населени места, от които градове: Русе и Мартен и села: Басарбово, Бъзън, Долно Абланово, Николово, Ново село, Просена, Сандрово, Семерджиево, Тетово, Хотанца, Червена вода и Ястребово.

Град Русе е петият (до неотдавна четвъртият) по големина град в България и основно пристанище на река Дунав в страната. Русе (около 150 хил. души) е основен транспортен възел за България, основната транзитна зона за стоките, изнесени и внесени от Румъния, Украйна и Руската Федерация. Освен това градът е важен административен център – на област Русе (NUTS 3) с над 235000 жители и на Северен централен район за планиране (NUTS 2), а също така град с високо развити сфери на образованието, промишлеността, търговията, медицината, културата и туризма.

До настоящия момент няма предходен одобрен Общ устройствен план на общината в цялостния ѝ териториален обхват. Наличен е действащ Общ Градоустройствен план за територията на град Русе (2008 г.) и на някои прилежащи територии: зоната на бившия Комбинат за тежко машиностроене (КТМ-Русе), вилни зони и др.

Проектът на Общ устройствен план (ОУП) се изготвя съгласно изискванията на *Закона за устройство на територията* (ЗУТ) и подзаконовите нормативни актове към него за устройството на отделните видове територии в и извън населените места.

ОУП е основа за цялостното устройство на територията на общината и на отделните населени места в нея с техните земища и се създава за прогнозен период от 20 години, с което надхвърля предвижданията на средносрочните стратегически документи с хоризонт 2020 г.

Възложител: Община Русе

Обхватът и целите на ОУП са определени в изработено Планово/Техническо задание за изработване на ОУП, съгласно изискванията на чл. 125 от ЗУТ. Плановото задание е представено в РИОСВ-Русе, съгласно чл. 125, ал. 7 от ЗУТ. С писмо на РИОСВ-Русе с изх. № АО 4879/27.09.2013 г. е определено, че ОУПО подлежи на задължителна екологична оценка, като са дадени указания за последващите действия, които възложителят следва да предприема за провеждането на процедурата по ЕО.

Предложението за Задание за обхват и съдържание на екологичната оценка на Общ устройствен план на община Русе е изготвено в изпълнение на изискванията на чл. 19а от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО). Заданието е изготвено при съобразяване на изискванията на чл. 86, ал.3 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

Предложението за Задание е изготвено от колектив независими експерти с ръководител инж. Красимир Маринов, тел/факс +35952 643171, моб. +359887 934272, mail krmarinov@abv.bg.

Заданието се предоставя от Възложителя на ОУПО на идентифицираните в Схемата за провеждане на консултации (изготвена като приложение съгласно изискванията на чл. 19, ал. 3 от Наредбата за ЕО) с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, които могат да бъдат засегнати от реализирането на плана, за техните становища, бележки и изисквания.

Получените в резултат на консултациите по Заданието за определяне на обхвата на ЕО, становища ще бъдат съобразени при изготвяне на доклада за екологична оценка (ДЕО) на ОУП на Община Русе.

I. СЪЩНОСТ И ЦЕЛИ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН И ВРЪЗКА С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

I.1. Основни цели и задачи на ОУП

Основната цел на общия устройствен план на община Русе е осигуряване на оптимални условия за социално и пространствено развитие в нейните административно-териториални граници, на базата на пространствено-урбанистична концепция, основаваща се на ясни принципи и закономерности, като се създаде качествена урбанистична и пространствена структура за развитие на средата за живот, производството и земеделието, капиталови вложения на населението на общината, както и съхраняване на местната културна идентичност в близка и в по-далечна перспектива.

Тази цел ще бъде постигната в съответствие с:

- отчитане на местните човешки, културни и природни ресурси и тяхното максимално ефективно използване и взаимодействие;
- отчитане на благоприятните и неблагоприятните въздействия на външни фактори на различни равнища – локално, регионално, национално, европейско и световно;
- ефективна интеграция за постигане на съвместни цели със съседните общини, при отчитане на взаимните им интереси;
- регионална политика на ЕС, с оглед на благоприятното транспортно-комуникационно локализиране на транспортните потоци и връзки между Балканите, Европа и Азия;
- стратегия за развитие на селищната мрежа в урбанистично – пространствени ареални структури в съответствие с приоритетите на областната политика за устройство на урбанизираните и неурбанизираните територии;
- стимулиране на аграрната политика за развитие на селскостопанските райони в общината и възстановяване на традиционните селскостопански производства;
- концентрация на ресурсите.

Задачи на ОУПО

Задачите, които трябва да бъдат постигнати, с оглед на основната цел на плана са:

- развитие и усъвършенстване на средата за обитаване, съобразена с местните политики, практики и търсене на нови форми за обитаване;
- развитие, усъвършенстване и модернизиране на производствената инфраструктура, в двата основни отрасъла – земеделие и промишленост, чрез създаване на идентични функционално-пространствени модели и условия, с оглед на възможностите за ефективна интеграция и въвеждането и прилагането на иновативни практики и дейности;

Възложител: Община Русе

- развитие и усъвършенстване на социалната инфраструктура, в нейните разнообразни форми, като се търсят възможности за широко прилагане на публично-частното партньорство;
- развитие и усъвършенстване на рекреационната инфраструктура, като се използват наличните природни и подземни минерални и екоресурси на територията на общината;
- доразвиване и изграждане на благоустройствената инфраструктура в рамките на цялата община;
- локализиране и развитие на пътната, железопътната и пристанищната инфраструктура в рамките на общината, както и на съпътстващите я обслужващи обекти;
- създаване благоприятни условия за привличане на чужди инвестиции, с оглед пространственото изграждане на транспортни интермодални терминали, логистични центрове и бази, спедиционна инфраструктура и обезпеченост на трасетата на основните съществуващи и новоизграждащи се пътища на територията на общината;
- осигуряване на оптимални екологични условия, с оглед на съхраняването на биоразнообразието, екологичните характеристики на средата и специфичните ландшафти на територията на община Русе;
- запазване, развитие и целесъобразно използване на наличните недвижими културни ценности и археологически обекти.

Концентрацията на ОУПО Русе се основава на теорията за урбанистичната реалност, с насоченост и изграденост на мрежата от урбанистично-аграрни структури, които да гарантират динамика и устойчивост на стратегията за териториално-пространственото развитие, на спецификата на територията на община Русе, както и на един ясен и осъществим функционално-пространствен модел, който фактически да гарантира растеж, устойчивост и равновесие на структурата и функционалните системи в рамките на цялата община.

Това е реалистичен и неконсервативен пространствен модел за устройството на територията на община Русе, целящ да доразвие потенциалния ресурс в урбанистичното ѝ развитие и планиране.

Цялостната структура в урбанистичното планиране на общината е резултат от синхронизирането на обстоятелства, балансиране на интереси и изисквания от най-горно равнище, през съхраняването на културно-историческите и природни ценности, както и осигуряване, в оптимална степен, на задоволяване на локалните интереси в пространствено-териториален аспект.

Възложител: Община Русе

Фактори, влияещи върху развитието на територията на община Русе:

- природо-географски;
- социално-икономически;
- социокултурни;
- научно-технически и транспортни;
- геополитически и геопространствени.

Модел за ОУПО

Моделът, ползван за устройство на територията на община Русе е РЕВИТАЛИЗАЦИЯ.

Характеризира се с основаването на стратегията за градското обновяване, ревитализиране на малките населени места, селищните образувания.

Моделът е насочен е към разрешаване на проблемите, породени от жилищната криза, нарастващите равнища на безработица, упадъка на местната икономика и социалната деградация.

Този модел е проведен на регионално равнище. Акцентът пада върху физическото и структурно-плановото обновяване на урбанизираните територии, във всички функционални системи, както и на териториите, съпътстващи основните инфраструктурни и технически системи – транспорт, енергийна, водостопанска и съобщителна.

Моделът се основава на следните принципи:

- съхраняване и развитие на общностите ценности;
- съживяване на местната икономика;
- подобряване и развитие на нови форми на аграрната политика;
- функционално използване на природните ресурси и потенциала на територията;
- запазване и развитие на системата от обекти, притежаващи статут на НКЦ;
- оптимално използване на геостратегическото местоположение на общината.

При планирането на територията на община Русе се борави с понятието „Урбанизъм на зоните”.

Принципната постановка в устройството на територията включва следните елементи:

- зони за урбанизиране, с оглед развитието на по-благоприятни условия за обитаване;
- зони за пространствено развитие на системите „Труд“ и „Отдых“;
- зони за развитие на транспортната и техническа инфраструктура;
- овладяване на „спонтанната урбанизация“;
- развитие на туристическия и културен потенциал на територията.

I.2. Териториален обхват на ОУП

Възложител: Община Русе

Община Русе се намира в Североизточна България, в северната част на област Русе, чийто административен център е гр.Русе.

Площта на общината е 570,624 km², което съставлява 18,79% от територията на областта.

На североизток общината граничи с община Сливо поле, на изток – с община Кубрат, област Разград, на юг – с общините Ветово и Иваново, а на северозапад – с Република Румъния, посредством река Дунав.

Придунавското ѝ местоположение осигурява връзка на общинския център с десетте държави, през които преминава реката, както и със страните по продължението на река Рейн, посредством каналните връзки на Западна и Централна Европа.

Районът е пресечна точка на два паневропейски коридора - коридор VII, река Дунав, свързваща Западна Европа с Черно море и Централна Азия; и коридор IX, свързващ скандинавските страни и Руската Федерация с Южна Европа и Мала Азия. Букурещ се намира само на 65 км, а София - на 310 км. Мостът над Дунав, който се намира в региона, е дълго време единственият мост между Румъния и България, построен преди повече от 60 години.

I.3. Връзка на ОУП с други съотносими планове, програми и стратегии

Основните цели, които следва да се постигнат са приоритетите и на Европейския съюз, дефинирани в Стратегия „Европа 2020“.

Общият устройствен план на община Русе е стратегически инструмент, чрез който целите и приоритетите, зададени на Европейско и национално ниво за програмния период ще бъдат пренесени в обхвата на общината. При разработването му ще бъдат взети предвид и връзките му с други планове, програми и проекти, определящи развитието на района за планиране с отчитане на териториалните единици на общината. Цели се прилагането на интегриран подход на планиране, което ще позволи да се обвържат прилаганите мерки с целите и приоритетите на плана.

Планове, програми и стратегии, имащи отношение към ОУП на община Русе:

A). Национални планове, програми и стратегии. Оперативни програми.

- ✓ **Програма на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014 – 2018 г.**

Програмата на правителството за стабилно развитие на България обхваща 21 области, в т.ч и Област Русе с конкретни цели и мерки, които ще допринесат за тяхното развитие: външна политика на България, правосъдие, икономика и растеж, публични финанси, еврофондове, законодателни промени в сферата на обществените поръчки, електронно управление и държавна администрация, образование и наука, социална политика, здравеопазване, енергетика, транспорт и инфраструктура, регионална политика,

Възложител: Община Русе

земеделие, селско стопанство и гори, екология и опазване на околната среда, превенция и контрол на рисковете от бедствия и аварии, култура и духовност, подобряване на публичната среда, отбрана, сигурност и обществен ред и младежта и спорта.

✓ **Националната програма за развитие „България 2020“**

Националната програма за развитие „България 2020“ е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020 г. и е базата за програмирането на стратегически документи във връзка с изпълнението на националните политики. Насочен е предимно към идентифициране на секторите от икономиката с най-значителни слабости, както и на секторите с потенциал за развитие. Документът спомага за оптимизиране на програмирането на развитието на България до 2020г., като осигурява връзката между националните приоритети на Република България с целите на ЕС в контекста на Стратегията „Европа 2020“.

✓ **Националната концепция за пространствено развитие 2013 – 2025 г.**

Устройството и управлението на националната територия до 2025 г., се регламентира от Националната концепция за пространствено развитие (НКПР). Концепцията съдържа средносрочни и дългосрочни насоки за устройственото планиране и опазването на териториалните ресурси. НКПР осигурява и подходяща основа за териториална насоченост и израз на секторните политики и стратегии.

✓ **Национална стратегия за околна среда 2009 – 2018 г. и План за действие**

Основните цели на стратегията са намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата, чиста енергия, осигуряване на достатъчно количество и с добро качество вода, по-здравословна околна среда за по-добро качество на живот, насърчаване на устойчивото потребление и производство, ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие.

✓ **Националната програма за реформи 2011 – 2015 г.**

Стратегическите цели и приоритети на Националната програма за реформи 2011-2015 г. са достигане на заетост сред населението на възраст от 20 до 64 години до 2020, реализиране на инвестиции от БВП в научноизследователска, развойна дейност и иновации, повишаване на възобновяемите енергийни източници в брутно крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност, предвидените мерки в образователната, намаляване броя на живеещите в бедност.

✓ **Национална стратегия за регионално развитие 2012 – 2022г.**

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012 – 2022 г. е основният документ, който определи стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия/неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Стратегията определи цели, приоритети и специфични цели, допринасящи за постигането на целите на стратегия „Европа 2020“ при отчитане на

Възложител: Община Русе

насоките на “Териториален дневен ред на ЕС 2020” и на Националната програма за развитие “България 2020”. Тя определя държавната политика за устойчиво, балансирано развитие на шестте района от ниво 2 и дава ориентир за балансираното развитие и на по-малките териториални единици – области и общини. НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране.

✓ **Национална програма за защита при бедствия 2014 - 2018 г.**

Националната програма за защита при бедствия определя целите, приоритетите и задачите за защитата при бедствия в страната за срок от 5 години. Тя представлява основен документ за политиката в областта на предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия и аварии и очертава насоките за създаването на ефективна, ресурсно и технически осигурена национална система за превенция и реагиране при бедствия.

Стратегическа цел на Националната програма и на държавната политика за защита при бедствия е предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от тях, защита на живота и здравето на населението и опазване на културните ценности.

Основен приоритет на Националната програма за защита при бедствия 2014-2018 г. е извършване на анализ и оценка на рисковете от бедствия на територията на Република България и тяхното картографиране.

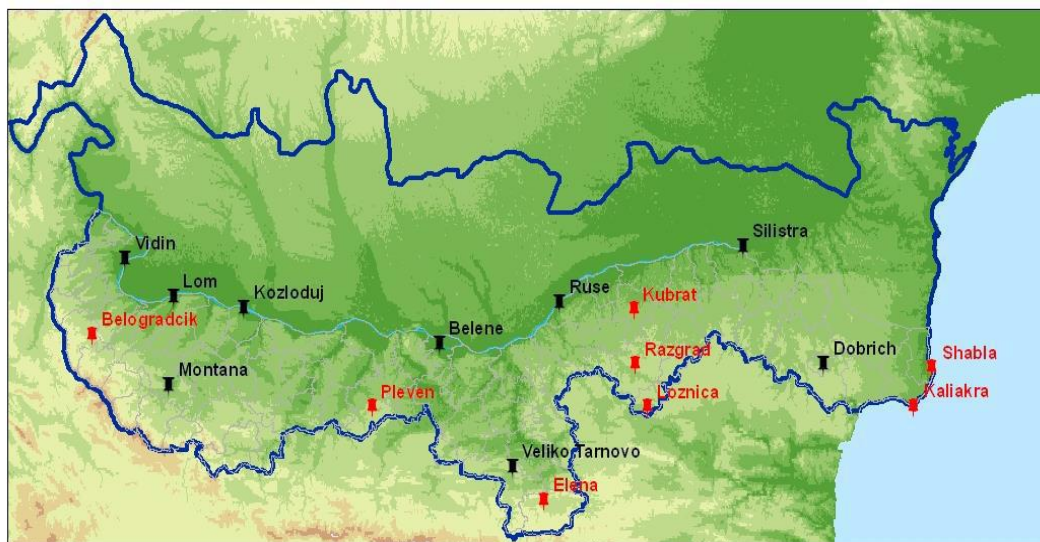
Основни задачи програмата са:

- оценка и картографиране на рисковете от земетресение, ядрена и радиационна авария,
- геоложки риск;
- приключване на оценката на риска от наводнения и изготвяне на карти на заплахата и
- карти на риска;
- реализиране на мерки за намаляване на риска от бедствия;
- повишаване устойчивостта на обектите от критичната инфраструктура при бедствия;
- приключване на паспортизацията на сградите;
- подготовка на органите на изпълнителната власт и на силите за реагиране при бедствия;
- доизграждане на сиренната система, като част от Националната система за ранно предупреждение и оповестяване на населението за опасностите, регистрирани от системите за мониторинг на метеорологични, хидрологични, сеизмологични, химически, биологични, радиологични, ядрени, екологични и други обекти и явления.

Годишният план за 2017 г. за изпълнение на Националната програма за защита при бедствия 2014-2018 г. е приет с Решение № 943 на Министерския съвет от 10. 11. 2016 г.

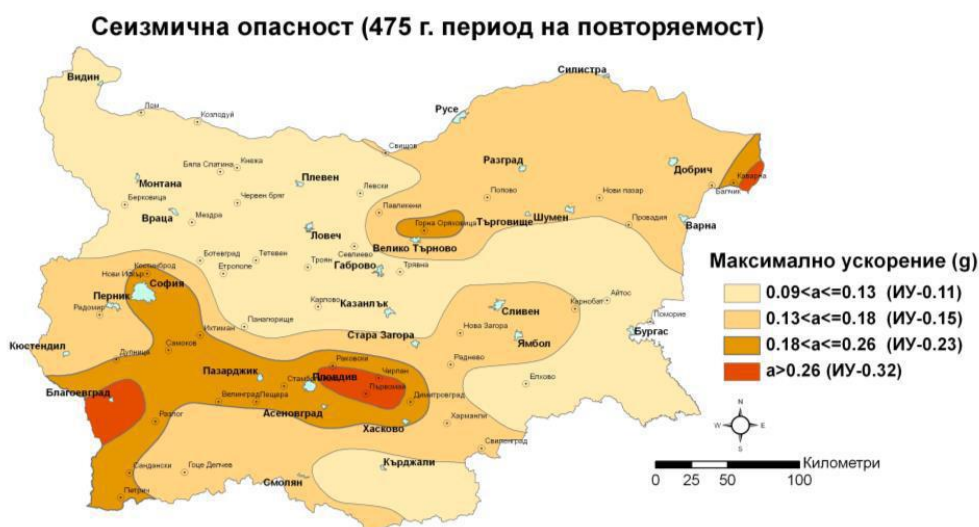
Възложител: Община Русе

На територията на Северна България Дунавската система за ранно оповестяване на земетресения включва 8 сеизмични станции и 8 алармени системи. Конфигурацията и оборудването им са представени на следващата фигура:

Фиг. I.3.1. Сеизмични станции на територията на Дунавска система за ранно оповестяване.

Предложени са нормативни карти за строителство на територията на България. Картата за период на повторяемост 475 години, предложена за нормативна, е представена на следващата фигура.

Фиг. I.3.2. Сеизмична опасност

✓ **Стратегия за намаляване на риска от бедствия 2014 - 2020 г.**

Стратегията има за цел да очертае съгласувана рамка за определяне на стратегическите приоритети за действие за намаляване на риска от бедствия и да

Възложител: Община Русе

подпомогне изпълнението на мерките за осъществяването им на национално, областно, общинско и обектово ниво. Стратегията ще спомогне още за идентифициране и приоритизиране на конкретни области за трансгранично и регионално сътрудничество, както и ще гарантира решаването на проблемите координирано, с перспектива за развитие на капацитета за намаляване на риска от бедствия в дългосрочен план. Стратегията за намаляване на риска от бедствия има обхват на действие от 2014 до 2020 г. и подобно на Националната програма за защита при бедствия, стратегията е пряко свързана с ПУРБ и в частност ПУРН и Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г.

В стратегията са актуализирани и представени основните цели и приоритети на отрасъл ВиК в Република България, като същевременно в него са включени и предложения за изпълнението и финансирането на политиките за постигане на тези цели за период от десет години. Стратегията обединява констатациите, направени в хода на проведените консултации и междинните анализи, включително прегледа на регулаторната рамка, прегледа на публичните разходи и стратегическия финансов план - обект на разработка и обсъждане със заинтересованите страни.

Фиг. I.3.3. Карта на заливните зони в България

Възложител: Община Русе

Фиг. I.3.4. Райони със значителен потенциален риск от наводнения по основните речни басейни

✓ **Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България**

Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор (НСУРВС) в Република България е разработена във връзка с изискванията на чл. 151 от Закона за водите. Стратегията е разработена през 2012 година. Основните етапи на разработването включват:

- Изготвяне на детайлни анализи на ситуацията в сектора - водни ресурси и инфраструктура във водния сектор.
- Разработване на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България и организиране на обществено обсъждане.
- План за действие към Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България, в краткосрочна (2013-2015 г.), средносрочна (2016-2021 г.) и дългосрочна (2022-2037 г.) перспектива.
- Приемане на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България от Народното събрание – Приета с Решение на Народното събрание.

Цели и подцели:

Възложител: Община Русе

Дългосрочната стратегическа цел на страната в областта на водния сектор е устойчиво ползване на водните ресурси, осигуряващо в оптимална степен сегашните и бъдещите нужди на населението и икономиката на страната, както и на водните екосистеми.

Цел 1: Гарантирано осигуряване на вода за населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване:

1.1. Осигуряване на непрекъснато водоподаване чрез рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови язовири и резервоари, рехабилитация на водопроводната мрежа и водоизточниците.

1.2. Намаляване на общите количества използвана вода чрез инвестиции във водостопанската инфраструктура и мерки за подобряване на ефективността при използването на водните ресурси.

Цел 2: Запазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води:

2.1. Премахване на заустването на необработени отпадъчни води в изкуствени и естествени водоприемници и в Черно море чрез изграждане, реконструкция и модернизация на системи за отвеждане и пречистване на отпадъчни води.

2.2. Укрепване на институционалната система за мониторинг и контрол, която да гарантира доброто състояние на повърхностните и подземните води.

2.3. Превръщане на Плановете за управление на речните басейни в основен планов документ при интегрираното управление на водите.

Цел 3: Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс:

3.1. Създаване на институционална рамка, която да гарантира прехвърляне на отговорността за вземането на решения във връзка с развитието на водния сектор на национално, регионално и местно равнище от стопанските субекти към публичните власти – държава, общини.

3.2. Средствата от населението и бизнеса, средствата от ЕС и изискваното национално съфинансиране да осигуряват самофинансиране на водния сектор, при спазване на принципа „замърсителят и ползвателят плащат”.

3.3. Повишаване на капацитета на всички участници в управлението на водния сектор.

Цел 4. Намаляване на риска от щети при наводнения

4.1. Идентифициране на рисковите зони.

4.2. Осъществяване на мерките от плановете за защита от наводнения.

✓ **Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014 – 2023 г.**

В стратегията са актуализирани и представени основните цели и приоритети на отрасъл ВиК в Република България, като същевременно в него са включени и предложения за изпълнението и финансирането на политиките за постигане на тези цели за период от десет години. Стратегията обединява констатациите, направени в хода на проведените консултации и междинните анализи, включително прегледа на регулаторната рамка, прегледа на публичните разходи и стратегическия финансов план - обект на разработка и

Възложител: Община Русе

обсъждане със заинтересованите страни от месец септември 2012 г. до настоящия момент. Като се има предвид, че много от капиталовите инвестиции във ВиК имат дълъг полезен живот, оценката на необходимите разходи, и стратегическият финансов план са разработени за срок от 25 г. Това е гаранция, че мерките предложени в десетгодишната стратегия са всъщност съвместими с един устойчив ВиК отрасъл в дългосрочен план.

✓ **Програма за прилагане на Директива 91/271/ЕС (DSIP)**

Програмата за пречистване на отпадъчните води от населените места (2003г.) и Национална програма за изграждане и реконструкция на канализационните системи на населените места обосновават изграждането на пречиствателни съоръжения и канализационна мрежа в населени места над 10 000 екв. жит. и програма за малките населени места до 2000 е.ж. в селските райони с цел опазване на околната среда, развитие на националната икономика и постигане на благополучие на местните хора. Прилагането на програмите е свързано с подобряване на качеството на живот.

Проект на Стратегия за управление и развитие на водоснабдяването и канализацията в Р България за периода 2005-2015, МРРБ – членството на България в ЕС задължава постигането в кратки срокове на напредък в областта на ВиК с цел достигане на нивата и стандартите на тези услуги в ЕС. Водоснабдяването и канализацията е важен фактор за привличане на инвестиции за развитието на туризма, индустрията и други области на икономиката в населените места. В община Русе качеството на водоизточниците е добро. Водните ресурси са достатъчни за обезпечаване нуждите на населението в населените места, но ВиК мрежите са амортизирани, с висока аварийност, ниска ефективност и високи загуби – изградени са от етернитови и стоманени тръби. Ниската степен на канализация може да доведе до замърсяване на подземните води и почвите. Нужни са подмяна и разширение на водоснабдителните и канализационни мрежи.

Националната програма за изграждане на пречиствателни станции за отпадъчни води от населени места над 10 000 ж. (нямат конкретно отношение към ОУП Русе), но в решенията, свързани с ВиК системите в населените места от общината са взети предвид постигане на поставените цели в краткосрочен и дългосрочен аспект за достигане на нивата и стандартите на тези услуги в ЕС.

Основната цел на политиката в сферата на водите е опазването на водните ресурси.

Съгласно Директива 91/271/ЕЕС и Рамковата директива за водите (РДВ), мерките са насочени към подобряване качеството на водните ресурси. Това се постига с интегрирани мерки, свързани с управление на водния цикъл в Обособените територии по ВиК, а именно:

- Решаване на проблемите с подаване висококачествена питейна вода за населението, отговарящо на изискванията на екологичното законодателство.
- Рехабилитация, реконструкция, модернизация и разширение на водопроводните системи и съоръженията, свързани с дейността им. Намаляване на загубите във

Възложител: Община Русе

водопроводната мрежа и осигуряване за населението достатъчно количество качествена питейна вода с намалени експлоатационни разходи. (Косвен принос в намаляване на инфилтрацията в канализационната система).

- Рехабилитация, реконструкция и модернизация на съществуващите пречиствателни съоръжения за питейни води, с цел повишаване на капацитета и ефективността им, повишаване степента на пречистване.
- Рехабилитация, реконструкция, модернизация и разширение на канализационните системи и съоръженията, свързани с дейността им. Включване в канализацията на всички отпадъчни води и отвеждането им в ПСОВ за пречистване до определените изисквания. Недопускане на директни включвания на непречистени отпадъчни води във водните тела. (замърсяват водите, влияят негативно върху развитието на екосистемите и респективно развитие на биоразнообразието в определените райони и предизвикват здравен риск).

✓ **Стратегическа програма за околна среда ISPA**

Програмата следва да бъде взета предвид при изготвяне на ОУПО.

✓ **Национална стратегия за интегрирано развитие на инфраструктурата (свързана с опазване на околната среда) на Република България и оперативен план за изпълнение 2006-2015.**

Националната стратегия за интегрирано развитие на техническата инфраструктура в синтезиран вид проектира намеренията, целите и приоритетите на инвестиционната политика на правителството за периода 2006-2015 година.

Основната цел е да се създаде дългосрочна рамка за интегрирано развитие на инфраструктурата.

✓ **Програма за изграждане на канализационни системи до 2023 г.**

Програмата е изготвена от Министерството на околната среда и водите и представлява Програма за прилагане на европейската Директива за градски отпадъчни води (Директива 91/271/ЕИО и е и докладвана пред ЕК на 12 септември 2014 година. Обхванатият период е от началото на 2014 г. до края на 2023 г.

Програмата съдържа:

- За всички агломерации в България с 2000 или повече ЕЖ – причини за несъответствието им с изискванията на директивата; предвидени мерки с цел постигане на съответствие с член 3 (канализационни системи и индивидуални/други подходящи системи); дати или очаквани дати на приключване на подготвителните мерки, на започване и завършване на строителните работи за канализационна система или на друга подходяща система; прогнозни разходи за инвестицията; европейски фонд, по който се планира да се извърши инвестицията; друга полезна информация;

Възложител: Община Русе

- За всички ГПСОВ на агломерации с повече от 2000 ЕЖ – установени причини за несъответствие с директивата; необходими мерки за постигане на несъответствие; проектен капацитет; вид пречистване; очаквана дата за приключване на подготвителните мерки, на започване и завършване на строителните работи, за постигане на съответствие; прогнозни инвестиции; европейски фонд, по който се планира да се извърши инвестицията; друга полезна информация;
- Настоящ и очакван общ проектен капацитет по органично натоварване и инвестиционни разходи на национално равнище.

✓ **Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България**

Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди е разработен със съдействието и експертната помощ на всички компетентни държавни институции, както и заинтересованите страни – земеделски асоциации, индустрията и неправителствени организации. Инициерирането, координацията и цялостния процес по разработване на плана, е осъществено от експерти от Българска агенция по безопасност на храните.

В плана за действие са разписани целите, към които държавата ще се стреми през следващите години и мерките за постигането им. Посочени са показателите, по които ще се определя напредъка, свързан с изпълнението на заложените цели и мерки. Чрез обобщаване и анализиране на информацията, относно употребата на продукти за растителна защита и тяхното въздействие върху здравето на хората и околната среда, ще се проследи постигането на устойчива употреба на пестициди в страната през следващите години.

Ще се осигури недопускане замърсяването на почви, подземни води, замърсяване на хранителни продукти и създаване на здравен риск за населението в района и за потребителите на селскостопански продукти.

✓ **Национална стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 – 2020 г.**

Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 – 2020 г. е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на дългосрочно и устойчиво управление на жизнени и продуктивни многофункционални гори и нарастваща конкурентоспособност на горския сектор като основа за по-добър жизнен стандарт, особено в планинските и селските райони. Предпоставка за устойчиво развитие на горските територии са регламентиранията със Закона за горите три нива на горско планиране - национално, областно и местно, отразени съответно в Национална стратегия за развитие на горския сектор, Стратегически план за развитие на горския сектор, областни планове за развитие на горските територии и горскостопански планове и програми.

✓ **Актуализиран национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в Република България 2012 – 2020 г.**

Възложител: Община Русе

Стратегическата цел на плана е намаляване на риска за човешкото здраве и околната среда от устойчивите органични замърсители. В плана е осъществена оценка на състоянието, включително наличието, пускането на пазара, производството и вноса, управлението, мониторинга, информационните системи и др. Част от залежалите устойчиви органични замърсители – пестициди, които по същество са опасни отпадъци, са предмет на подробни анализи и мерки в плана. Именно залежалите пестициди са пресечната точка на двата плана, които предвиждат идентични мерки за решаване на проблема и по-конкретно износ извън страната за окончателно обезвреждане.

✓ **Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г.**

Националният план за действие за енергията от възобновяеми източници (НПДЕВИ) е разработен въз основа на изискванията на Директива 2009/28/ЕО съгласно образеца приет с Решение на Европейската комисия от 30 юни 2009 г. Планът се основава на интегрирания подход по отношение обществения и социален живот, развитието на икономическите сектори, при опазване и съхраняване на околна среда и живота и здравето на хората. Целта е да се осигури устойчив преход към ниско въглеродна икономика, основана на съвременни технологии и широко използване на възобновяеми енергийни източници.

Връзката на плана с Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г., е по линията на ограниченията за използване на местните възобновяеми източници за производство на електроенергия, които се съдържат в Становището № 1-2/2012 г. на МОСВ по Екологична оценка на НПДЕВИ. Същността на ограниченията е:

- по отношение на фотоволтаиците се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за изграждането им в земеделския фонд и горските територии, в границите на всички защитени зони от мрежата Натура 2000, с изключение на такива за самостоятелно захранване на обекти или в нарушени терени;
- по отношение на вятърните генератори се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за изграждането им на територията на земеделския фонд и горските територии в границите на всички защитени зони от мрежата Натура 2000, с изключение на такива за самостоятелно захранване на обекти или в нарушени терени;
- по отношение на водноелектрическите централи се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за руслови и деривационни ВЕЦ и МВЕЦ в границите на защитените зони, опазващи определени водозависимите видове и местообитания.

✓ **Стратегически план за биологично разнообразие 2011 – 2020 г.**

Целта на Стратегическия план за биологичното разнообразие 2011 – 2020, включително работните програми и Глобалната стратегия за опазване на биоразнообразието в по-широки национални и глобални програми е опазване на биоразнообразието в страната.

Възложител: Община Русе

Мисията на Стратегическия план е "... да се предприемат ефективни и спешни мерки, за спиране на загубата на биологично разнообразие, за да се гарантира до 2020 г. устойчивостта на екосистемите, които да продължат да предоставят жизненоважни услуги, осигурявайки по този начин разнообразието на живота на планетата и допринасяйки за благосъстоянието на човечеството и премахването на бедността...". В него са възприети 3 основни цели: опазването на биоразнообразието, устойчивото използване на неговите компоненти, както и справедливо и равноправно поделение на ползите от използването на генетичните ресурси.

✓ **Национален план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г.**

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за одобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Националният план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г. - Преход от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им.

Ключови ефекти от изпълнението:

- намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето;
- използване на по-малко ресурси от природата;
- финансово подпомагане на общините за инвестиции за битовите отпадъци, а оттам за социално поносими такси битови отпадъци;
- създаване на нови работни места;
- възможност за нови бизнес дейности и подкрепата им от еврофондовете.

Изпълнява предварителните условия на ЕК за ползване на еврофондовете в Сектор "Отпадъци" и "Пътна карта" за управление на отпадъците за България на ГД "Околна среда"

Принципите на управление на отпадъците в общината са съобразени с националните условия.

Общинската програма се основава на следните принципи за управление на отпадъците:

- Устойчиво развитие (6-та Програма за действие в областта на околна среда на Европейската Комисия);
- Принцип на предотвратяването (Директива 75/442/ЕС за отпадъците – чл. 3 (1), 6-та Програма за действие в областта на околна среда на Европейската Комисия);
- Принцип на превантивността (декларация от Конференцията на ООН за околна среда и развитие, 1992год. Рио де Женеиро);
- Принцип на самостоятелността при управление на отпадъците (Директива 75/442/ЕС за отпадъците – чл. 5);

Възложител: Община Русе

- Йерархия на управлението на отпадъците (Директива 75/442/ЕС за отпадъците, Стратегия по отпадъците, 1996).

Националният план предвижда предотвратяване на образуването на отпадъците чрез намаляване на количествата и/или съдържанието на опасните вещества в образуваните отпадъци.

Повторна употреба / Рециклиране / Оползотворяване, посредством:

- Повторна употреба – многократно използване на продукти или предмети за същата или други цели;
- Рециклиране – преработка на отпадъците и използването им като суровини за производството на същите или други продукти;
- Оползотворяване – чрез прилагане на методите на компостиране, оползотворяване на енергията или други технологии;
- Обезвреждане чрез депониране или изгаряне на отпадъци, без оползотворяване на енергия, в случай, че няма друго подходящо решение.
- Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи (Директива 75/442/ЕС за отпадъците);
- Пълна отговорност на замърсителите (Директива 75/442/ЕС за отпадъците, чл. 15);
- Интегрирано управление на отпадъците (6-та Програма за действие в областта на околна среда на Европейската Комисия);
- Участие на обществеността.

✓ **Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България 2014 – 2020 г.**

Утайките от ПСОВ са отпадък, чието количество в България ще се увеличава поради изграждането на нови канализации и ПСОВ с цел подобряване на качеството на водите в страната. В тази връзка под координацията на МОСВ е разработен Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ до 2020 г. Планът предлага дългосрочен подход към управлението на този поток отпадъци в България. В частност Планът прогнозира количествата утайки, които се очаква да бъдат генерирани в резултат на пречистването на отпадъчни води до 2020г., определя възможностите за оползотворяването им и поставя цел до 2020г. този поток отпадъци да бъде 100% оползотворен по екологосъобразен начин, вместо преобладаващо да се депонира.

✓ **Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на Р. България за периода 2011 – 2020 г.**

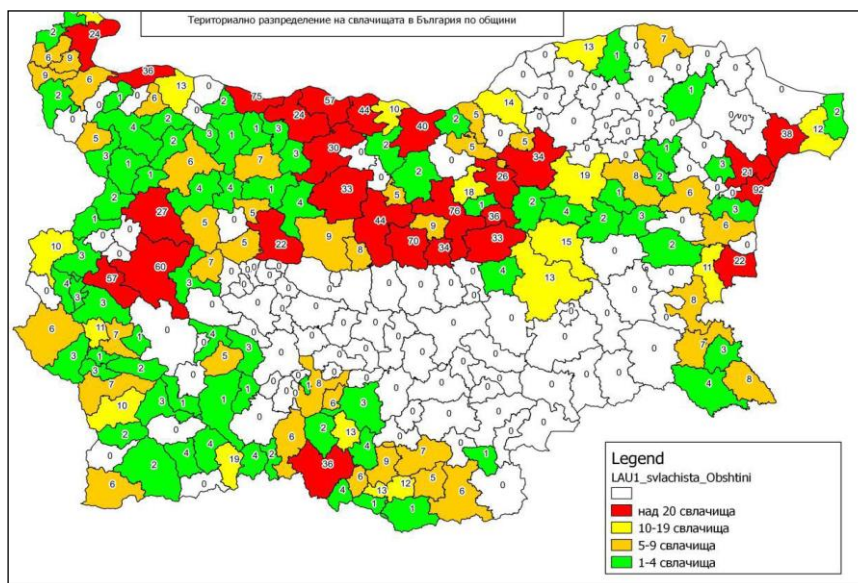
Основната цел на Националният стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на сгради (ОСР) на територията на Р България е да се допринесе за устойчивото развитие на Р. България чрез рециклиране и оползотворяване на 70% от строителните отпадъци към 2020 г., което да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните им, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците. Стратегическият план е разработен в

Възложител: Община Русе

съответствие с изискванията на Рамковата директива 2008/98/ЕС за отпадъците и европейската Тематичната стратегия за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране. Планът предвижда нормативни, административни, технически и инвестиционни мерки за поетапно достигане на стратегическата цел.

✓ **Национална програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на Република България, ерозията и абразията по Дунавското и Черноморското крайбрежие 2015 – 2020 г.**

Програмата е естествено и необходимо продължение на поредица от документи, разработвани през предходни години – законови уредби, нормативни актове, стратегии, програми. Потребността от периодично осъвременяване на оценката на природните разрушителни процеси на територията на страната, довеждащи и до бедствени и катастрофални състояния в редица райони, се мотивира от тяхната висока активност през последните години. Нови свлачища в нови райони или активизирането на потенциални и познати свлачища възникнаха на много места в страната. Тенденцията е броят им да расте. Необходимо е своевременното им отразяване на съществуващата карта на Свлачищата в България в М 1:500 000 и класифицирането им по приоритети за укрепване в табличен вид на списъците.

Фиг. I.3.5. Териториално разпределение на свлачищата
(извадка от таблица на Националната програма за защита от бедствия)

При загуби, надхвърлящи един милиард лева за година от наводнения, ерозия, свлачища и др., е наложително да има съответна реакция за намаляване на такива тежки последствия. Програмата се мотивира от необходимостта да бъдат предприети мерки и действия, насочени към предотвратяване и намаляване на степента на ерозионно-свлачищната опасност; ограничаване и бързо ликвидиране на последствията от тези процеси; защита и опазване на населението.

Възложител: Община Русе

✓ **Национален стратегически план за развитие на селските райони и Програмата за развитие на селските райони**

Националната програма за развитие на селските райони за периода 2007-2013 и 2014-2020 години е една от осемте оперативни програми, които са разработени в страната ни, за усвояване на средства от ЕС за периода 2007-2020 г. Дава се възможност за финансиране на обекти, свързани с изграждане на ВиК системи и съоръжения, малки предприятия и др.

✓ **Стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България за периода 2014 – 2030 г.**

Основна цел на Стратегията е развитието на България като регионална еко-туристическа дестинация, поради кръстопътното и разположение между Европа и Азия. В Стратегията са обособени условно 12 екотуристически региона.

Реализацията на Националната стратегия за екотуризъм предвижда екотуризмът да се „превърне в синоним на имиджа на България на вътрешния и външния пазар“. В раздел „Мисия на екотуризма в България и очаквани резултати“ е поместено становище за предлаганите туристически продукти, основаващи се на „разнообразието, уникалността и автентичността на природните и културните богатства“, които „трябва да бъдат предназначени за посетители от България и чужбина, които се отнасят отговорно и загрижено към природата и подкрепят опазването на биологичното разнообразие и културното наследство“.

Към настоящия момент екологично отговорният туризъм в България придобива облик не само на икономическа, но и на морална категория. Защото опирайки се на идеите за коеволюцията на природата и обществото и на идеите за устойчиво развитие на биосферата, той е насочен към преодоляване на негативните обществени стереотипи за потребителски тип мислене. В този аспект, екологично отговорният туризъм се явява ключов елемент и за обогатяване на екологичната култура, която от своя страна изгражда не само моралните устои на личността, но и субстанцията на бъдещата човешката еволюция.

✓ **Национална стратегия за насърчаване на малките и средни предприятия – 2014 – 2020 г.**

Основната цел на стратегията е създаване на благоприятна среда и условия за развитието на конкурентно способен сектор на МСП, които ще ускорят икономическия растеж на страната при запазване на макроикономическата стабилност.

Стратегията е създадена в изпълнение на чл. 5, ал. 1 от Закона за малките и средните предприятия и представлява политически документ със средносрочен характер, чрез който Правителството на Република България демонстрира своята визия относно държавната политика в подкрепа на малките и средните предприятия (МСП) в страната. Стратегията е разработена в съответствие както с програмата на правителството, така и с политиката на Европейския съюз в тази област. Насочена е към малките и средните предприятия в секторите на добивната промишленост, преработвателната промишленост и услугите. Основните финансови инструменти за провеждане на формулираните мерки са европейските фондове и националния бюджет.

Възложител: Община Русе

Със Стратегията се уеднаквяват приоритетите на България към МСП с тези на Европейския съюз.

Визия: Общата стратегическа цел на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия е да се повиши конкурентоспособността на малкия бизнес като се подпомогнат стартиращите и жизнеспособните малки и средни предприятия в техните усилия да бъдат иновативни, екологични и експортноориентирани, създавайки благоприятни условия за тяхното развитие, като се подобри достъпа им до финансиране; насърчи се предприемачеството и се повишат предприемаческите умения; като се опростят административните и регулаторните изисквания особено към малките и микро-предприятията.

Околна среда: Необходимост от създаването на възможност МСП да превърнат предизвикателствата на околната среда във възможности. Следва да се предоставя повече информация, експертни познания и финансови стимули, за да се използват в пълна степен възможностите за нови „зелени“ пазари и повишена енергийна ефективност.

✓ **Национална здравна стратегия за периода 2014 – 2022 г.**

Основни цели са подобряване здравето на нацията, предоставяне на качествени и гарантирани здравни услуги, оптимизиране на първичната и извънболнична помощ, оптимизиране на здравната мрежа и други.

Националната здравна стратегия 2014 – 2020 г. произтича от обнародваните през последното десетилетие няколко взаимодопълващи се здравни стратегии и концепции.

В областта на здравеопазването, така и между институционализираните и неформалните структури на гражданското общество относно необходимостта от рязък прелом в здравната политика с акцент върху промоцията на здраве и профилактиката на болестите.

Основната задача на здравеопазването е предоставянето на здравна помощ при оптимално използване на предоставените от обществото ресурси.

✓ **Национална агро-екологична програма (НАЕП)**

НАЕП се прилага по отношение на мерки, целящи устойчивото използване на земеделските земи и в съответствие с Регламент 1698/2005 на ЕСФРСР.

✓ **Инвестиционна Програма за Климата (ИПК) Трети Национален План за действие по изменение на климата (Трети НПДИК)**

ИПК е най-новата програма на Национален доверителен екофонд (НДЕФ) с принос към ограничаване изменението на климата. Тя е своеобразно продължение на Националната Схема за Зелени Инвестиции (НСЗИ).

Целта на ИПК е да поощрява инициативи, водещи до ограничаване изменението на климата.

Изпълнението на изискванията на Рамковата конвенция на Обединените нации по изменението на климата (РКОНИК) е опит да се забави процеса на климатичните изменения. РКОНИК е подписана през 1992 г. в Рио де Жанейро от ръководителите на над 150 държави. Конвенцията има за цел да се стабилизира „парниковите“ емисии на

Възложител: Община Русе

равнището им от 1990 г. РКОНИК е подсилена със съпътстващия я Протокол от Киото от 1997 г., който предвижда тези емисии да се съкратят средно с 5,8 % през периода 2008–2012 г. За тази цел може да се използват т. нар. гъвкави механизми - съвместно изпълнение, механизма на чистото развитие и международна търговия с емисии и на Протокола от Киото по отношение мониторинга, оценката и докладването на емисиите на парникови газове (ПГ).

Подготовка за ситуация на увеличен икономически растеж над очаквания тренд, осигурявайки при това трендът на нарастване на емисиите на ПГ да е намаляващ в сравнение със степента на икономически растеж.

Политиката на България в областта на изменението на климата се основава на два основни аспекта, свързани от една страна с международните ангажименти, поети от страната с ратифицирането на РКОНИК и Протокола от Киото, и от друга – с новоприетото европейско законодателство в тази област. Основната стратегическа цел на настоящия Трети НПДИК е да очертае рамката на действие в борбата с изменението на климата за периода 2013-2020 г. и да насочи усилията на страната към действия, водещи до намаляване отрицателното въздействие на климатичните промени и изпълнение на поетите ангажименти.

При разработването на НПДИК са взети предвид основни стратегически документи на държавата като: Энергийната стратегия на Р. България до 2020 г.; Националната програма по енергийна ефективност до 2015 г.; Националният план за действие за енергията от възобновяеми източници; Националната програма за насърчаване потреблението на биогорива в транспортния сектор 2008-2020 г.; Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г.; Национална стратегия за развитие на горския сектор в България 2006-2015 г.; Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.

Третият НПДИК предвижда конкретни мерки за намаляване на емисиите парникови газове във всички сектори. Общият ефект от предвидените мерки ще гарантира изпълнение на поетите ангажименти и постигане на правно обвързващите за страната ни европейски цели.

Планът разглежда основните международни и европейски аспекти на политиката за климата и целите, които ЕС трябва да постигне до 2020 г.

Постигането на целта от 20% намаляване на емисиите парникови газове би било невъзможно без напредък по другите две, свързани с насърчаване на възобновяемата енергия и на енергийната ефективност.

✓ **Оперативни програми**

- Оперативна програма „Околна среда” – 2014 – 2020 г.;
- Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура” – 2014 – 2020 г.;
- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” – 2014 – 2020 г.;
- Оперативна програма „Иновации и конкурентноспособност” – 2014 – 2020 г.;
- Оперативна програма „Региони в растеж” – 2014 – 2020 г.;
- Оперативна програма „Добро управление за интелигентен растеж” – 2014 – 2020 г.;
- Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” – 2014 – 2020 г.

Б). Регионални планове, програми и стратегии. Регионални стратегически документи.

✓ **Регионален план за развитие на Северен централен район за планиране 2014 – 2020 г.**

Регионалният план за развитие на Северен централен район за периода 2014 – 2020 г. е документ за стратегическо планиране, отчитащ специфичните характеристики и потенциала на района и спомагащ за балансираното развитие на същия. Разработен е в съответствие с изискванията на националното законодателство за регионално развитие, *Закона за регионалното развитие* и *Правилника за прилагането на Закона за регионалното развитие*. Регионалният план определя средносрочни цели и приоритети за устойчиво и интегрирано регионално и местно развитие в съответствие с предвижданията на Националната стратегия за регионално развитие и другите структуроопределящи политики. Съобразен е и с Националната програма за развитие: България 2020” и Националната програма за реформи на Република България (2011-2015г.), които определят националните ангажименти за изпълнение на целите на Стратегията на ЕС „Европа 2020” за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж”.

В РПР на СЦР икономическото, социалното и териториалното сближаване са разгледани като взаимно допълващи се и подкрепящи се компоненти на единната интегрирана концепция за регионално развитие. В стратегическата част на плана е разгледана визията за бъдещо развитие на района; определени са стратегическите цели, приоритети и специфични дейности, изброени са примерни допустими дейности за изпълнение на специфичните цели. В рамките на плана е представено индикативното разпределение на ресурсите по стратегически цели и приоритети. РПР на СЦР е ориентиран към изпълнение на целите на Стратегия „Европа 2020” с активното участие на регионите, и в същото време със засилен акцент за териториалното сътрудничество и подход, изискващ резултати и добавена стойност.

В Регионалния план за развитие са отчетени специфичните цели и приоритетите за развитие на областите и общините, включени в териториалния обхват на района. На ниво ОПР е търсена връзката между регионалния план и местния стратегически контекст за развитие, като на практика се интегрират плановите подходи „отдолу-нагоре” и „отгоре-надолу” по отношение на основните стратегически цели.

✓ **План за управление на Речните Басейни в Дунавски район 2016 – 2021 г.**

Този план се разработва от Басейнова дирекция за управление на водите в Дунавски район съгласно изискването на чл.155, ал.1, т.2 от *Закона за водите* и чл.13 на *Рамковата директива за водите*.

Директива 2000/60/ЕС на Европейския парламент и Съветът на Европейския съюз от 23.10.2000 г., установява рамката на действията на Общността в областта на водите и въвежда нови перспективи за съвременната визия на политиката за водите за всички страни членки, като осигурява основата за траен диалог и за разработване на стратегия за интегриране в областта на управлението на водите.

Възложител: Община Русе

Основната цел на *Рамковата Директива за Водите* е предотвратяване на влошаване на статуса на всички води и постигане на добро състояние до 2015 въведение година, или най-късно към 2027 г.

Директивата определя рамката за опазване и защита на всички води, като: насърчава устойчивото използване на водите, основаващо се на дългосрочна защита на водните ресурси; обединява управлението на повърхностните и подземните води; насърчава защитата и подобряването на водната среда чрез специални мерки за продължително намаляване на заустванията, емисиите и загубите на приоритетни вещества, както и спирането или постепенното прекратяване на заустванията, емисиите и загубите на приоритетни опасни вещества; гарантира продължително намаляване на замърсяването на подземните води и предотвратява тяхното по-нататъшно замърсяване; допринася за преодоляване ефектите от наводнения и засушавания. Ключова идея в директива за водите е концепцията за интеграция. Интегрираното управление на басейнов принцип е процес, който насърчава координираното развитие и управление на водните ресурси с цел максимално повишаване на произтичащото от тях икономическо и социално благосъстояние по равноправен начин, без компромиси и без ущърб на устойчивостта на жизнено важните екосистеми. Интеграцията трябва да се осъществява на няколко нива: на ниво речен басейн между органите, директно участващи в управлението на водите и другите сектори - например между тези, които отговарят за съхранението и снабдяването с вода, управление на наводненията, пречистване на отпадъчните води, земеползването, селско стопанство, горска промишленост, управление на наводненията, промишленост и туризъм; национално ниво - например между законодателството в областта на водните ресурси и законодателството за защита на околната среда; европейско ниво - например между РДВ, Общата селскостопанска политика и Структурните фондове. Основният инструмент за управление на водите на басейново ниво и за реализация на целите на РДВ и на изискванията на Закона за водите е Плана за управление на речните басейни (ПУРБ). Функциите на плана са: да служи като основен инструмент и документален механизъм за информацията събрана съгласно директивата, включително: - целите по околната среда за повърхностни и подземни води; - информация за качеството и количеството на водите; - информация за основното влияние на човешката дейност върху статуса на повърхностните и подземните водни тела; да обобщи и анализира наличната информация; да посочи актуалното състояние на водните тела; да разработи нови мониторингови системи за актуализация на данните и контрол; да координира програмите от мерки и други съответстващи програми за да се постигнат екологичните цели; да очертае практическите възможности и подходи за ангажиране на различни нива в разработването на плана и информиране на широката общественост; обществено участие в планирането и включването на икономически подходи; да служи като основен механизъм за докладване на Комисията и на обществото. Основна цел на ПУРБ е оптимизиране управлението на водите чрез интегриран подход на басейново ниво, устойчиво ползване на водните ресурси и постигане добро състояние на всички води .

Дунавският район за басейново управление е част от международния речен басейн на река Дунав.

Възложител: Община Русе

Изготвен е План за управление на речните басейни в Дунавски район 2016 – 2021 г., приет с Решение № 1110 / 29.12.2016 год. на Министерски съвет.

✓ **План за управление на Риска от Наводнения в Дунавски район 2016 – 2021 г.**

Планът за управление на риска от наводнения (ПУРН) е приет с Решение № 1104/29.12.2016 г. на Министерски съвет. За утвърдените райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) са изготвени карти на заплахата и риска от наводнения при вероятен период за повторно настъпване 20 г., 100 г. и 1000 г. ПУРН включва мерки за намаляване на риска от наводнения, една част от които са предвидени за конкретни РЗПРН, а други са общи за РБУ (Приложение № 9, Приложение № 16 и Приложение № 17 към ПУРН 2016 – 2021 г.).

✓ **Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на “ВиК” ЕООД, гр. Русе (РГП за ВиК-Русе) – до 2038 г.**

Регионалният генерален план за ВиК се явява първа стъпка за:

- Идентифициране на нуждите и определяне на приоритетните инвестиции за рехабилитация на водоснабдителните мрежи и изграждането на нови канализационни мрежи и пречиствателни станции за отпадъчни води;
- Изпълнение на поетите ангажименти за прилагане на директивите на ЕС в областта на околната среда;
- Подобряване на надеждността и качеството на водоснабдяването в населените места;
- Подпомагане на общините за подобряване и развитие на капацитета за планиране на инвестициите;

Регионалният генерален план осигурява последващи действия свързани с:

- Подготовката на предпроектни проучвания за индивидуални инвестиционни проекти;
- Съответствие с екологичното законодателство и свързаните европейски директиви в рамките на установените крайни срокове;
- Ефективно използване на водните ресурси;
- Съфинансиране от безвъзмездните фондове на ЕС (Кохезионен фонд);
- Необходимия капацитет за подготовката на проекта на областно и местно ниво;
- Планиране на краткосрочни, средносрочни и дългосрочни инвестиционни програми;
- Основа за водни проекти;

Мерките, заложи в „мастър плановете“ са насочени към разрешаване на инфраструктурните проблеми и са свързани с водоснабдяването, отвеждането и третирането на отпадъчните води. Те са водещи стратегически документи, които определят рамката за развитие на сектора в следващите 25 години.

✓ **Областната стратегия за развитие на Област Русе за периода 2014 – 2020 г.**

Областната стратегия за развитие (ОСР) очертава рамката на Общинския план за развитие. ОСР на Област Русе за периода 2014 – 2020 г. се основава на приемствеността в

Възложител: Община Русе

стратегическото планиране, формулирани са и необходимите нови цели и приоритети в синхрон с националните действия по приложението на стратегията „Европа 2020“.

Към момента има действащи областна стратегия за развитие на Област Русе, основополагащ документ на политиката за областно развитие и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано регионално развитие в територията. Областната стратегия за развитие е разработена в съответствие с целите и приоритетите на Националната стратегия за регионално развитие (НСРР).

В областната стратегия за развитие мерките за намаляване на замърсяването на водните обекти от непречистени отпадъчни води са въведени в приоритетите, свързани с опазването на околната среда или подобряването на живота за местното население.

От особено значение за съвместното прилагане на ПУРБ и областните стратегии е изпълнението на индикаторите за наблюдение, заложи в последните, включващи изграждане на екологична и хидромелиоративна инфраструктура и мониторинг на компонентните на околната среда.

✓ **Областен план за защита при бедствия на Област Русе**

Цели на плана:

1. Поддържане на постоянна готовност от органите за управление и силите за реагиране и създаване на условия за организирано нарастване на способността им за изпълнение на задачите по защитата при бедствия.

2. Да представи обща структура на реакцията и реда за координация на дейностите с участващите областни и общински структури.

Основни задачи:

1. Анализирани на възможните бедствия и прогнозиране на последиците от тях.

2. Планиране на мерки за предотвратяване или намаляване на последиците от бедствията.

3. Разпределение на задълженията и отговорните органи и лица за изпълнение на предвидените мерки.

4. Осигуряване на средствата и ресурсите, необходими за изпълнение на дейностите. Провеждане на мероприятия осигуряващи поддържането на постоянна готовност за действия при бедствия.

5. Създаване на условия за своевременно оповестяване, непрекъснато управление, организация и координация в дейността на звената, службите и оперативните структури от Единната спасителна система на областта.

6. Определяне на състава, възможностите и задачите на силите на Единната спасителна система в областта и създаване на организация за всеотстранното им осигуряване.

В). Общински стратегии, планове и програми

✓ **Общински план за развитие на община Русе за периода 2014 – 2020 г. (ОПР)**

Общинският план за развитие е разработен в синхрон с Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г., с приоритетите, целите и мерките заложи в Националната програма за

Възложител: Община Русе

развитие „България 2020“ и тези, заложи в Регионалния план за развитие на съответния район за планиране 2014-2020 г. и Областната стратегия за развитие (ОСР) на Област Русе, в която попада общината.

Целите и приоритетите на Общинския план за развитие за период 2014 – 2020 г. са обвързани с тези по оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионни фондове на ЕС, както и с подходящи мерки по програмите, финансирани от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР).

Общинският план за развитие формулира визия и стратегически цели за развитие на общините. Въпреки различията в заложените приоритети и мерки, обусловени от местната специфика на природните дадености и икономическото развитие, като планът обръща специално внимание на опазването на околната среда и биологичното разнообразие, опазването на водния ресурс и намаляване замърсяването на водните тела в общината чрез изграждане на канализационни мрежи и пречиствателни съоръжения, както и премахването на незаконните сметища в близост до населените места и бреговете на реките.

ОПР обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие. Следвайки принципа за приемственост, новият ОПР запазва стратегическата насоченост на ОПР 2007-2013, като го надгражда с цели и приоритети, гарантиращи съответен принос на община Русе към регионалните и националните ангажименти по стратегията „Европа 2020“, както и покритие на финансируемите мерки по новия пакет оперативни програми. ОПР отчита заложените цели и приоритети в документите от по-високо йерархично равнище на регионално, национално и европейско ниво, както и Общинските програми, свързани с опазване на околната среда.

Общинският план за развитие на община Русе съответства с целите и приоритетите на ЕС в областта на регионалната политика и стратегията „Европа 2020“.

Планът отчита и допринася за постигането на целите на ЕС в областта на регионалната политика и приоритетите на Стратегия „Европа 2020“, като в ОПР е вложен стремеж за интегриране на целите на Стратегия „Европа 2020“ за: Трудова заетост; Климатични промени и енергия, образование, Бедност и социално изключване.

Общинският план за развитие на Община Русе 2014-2020 г. е одобрен с решение № 755 по Протокол № 30/17.10.2013 г. на Общински съвет – Русе, а през м.декември 2017 г. е приет Актуализиран документ за изпълнение на Общински план за развитие на Община Русе за периода 2017 – 2020 г.

✓ **Общинска програма за опазване на околната среда на община Русе за периода 2017 – 2020 г.**

Общинската програма за опазване на околната среда има основна цел да осигури интегрирано опазване на околната среда, в съответствие с принципите и целите на ЗООС и Националната стратегия за околна среда. В изпълнение на целта, програмата предвижда изработването на качествени механизми за опазване на компонентите на околната среда и намаляване на количеството и въздействието на вредните фактори.

Възложител: Община Русе

Програмата е приета с Решение № 597 по Протокол № 24/20.07.2017 г. на Общински съвет – Русе.

✓ **Програма за управление на отпадъците на община Русе 2016–2020 г.**

Програмата за управление на отпадъците на община Русе за периода 2016–2020 г. е разработена на основание чл.79 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл.52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). Програмата е приета с Решение № 297 по Протокол № 12/19.07.2016 г. на Общински съвет – Русе.

Същата е изготвена във връзка с изтичане на нейният програмен период и има за цел да обхване и приложи променената нормативна уредба в областта на управлението на отпадъците. Програмата е изготвена в съответствие с целите, структурата, предвижданията и програмния период на Националния план за управление на отпадъците 2014 – 2020г. (НПУО) и в съответствие със Заповед № РД-211/31.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите, за утвърждаване на „Методически указания за разработване на общински и методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците за периода 2015-2020 г.". Програмата отчита риска от въздействието на отпадъците върху околната среда, средствата и методите за тяхното най-екологично третиране, както и ограничаване на риска върху човешкото здраве от тяхното въздействие. Тя е инструмент, чрез който се очертава бъдещата рамка за управлението на отпадъците. Процеса на предварително планиране е важна част от цялостната насока и постигането на конкретни резултати в тази област. Чрез разработването на програмата се цели навременно предвиждане, както на необходимия финансов ресурс за изпълнение на дейността, така и на конкретни мерки, които следва да се предприемат при управлението на отпадъците, изпълняващи законодателството в тази област. Програмния период на програмата улеснява местната администрация, като предлага насоки за изпълнение за определен период с определени финансови ресурси. Програмата се актуализира периодично при промяна на нормативната уредба, при изменения на целите и приоритетите на националното законодателство и при изтичане на периода ѝ, което дава възможност за вземане на навременни и адекватни мерки при изпълнение на политиката, свързана с управлението на отпадъците.

✓ **Актуализирана стратегическа карта за шум в околната среда на агломерация Русе**

С Решение № 551 по Протокол № 22/25.05.2017 г. на Общински съвет – Русе е одобрена Актуализация на стратегическа карта на шума в околната среда на агломерация Русе, а с Решение № 777 по Протокол № 31/22.02.2018 г. е одобрен и Актуализирания план за действие към СКШ.

Актуализирането на Стратегическата карта за шума на агломерация Русе е в изпълнение на изискванията на Закона за защита от шума в околната среда (Обн., ДВ, бр. 74 от 13.09.2005 г.) и Директива 2002/49/ЕО за оценка и управление на шума в околната среда. Съгласно тези изисквания задължение на всяка агломерация с население над 100 000 жители е да актуализира стратегическата си шумова карта в срок до 30 юни 2017г. Първата Стратегическата карта за шум в околната среда на агломерация Русе беше одобрена от

Възложител: Община Русе

Общински съвет – Русе с Решение №104, прието с Протокол №7 от 01.03.2012 г. на Общински съвет – Русе, а през 2013 г. беше разработен и План за действие към Стратегическа карта за шум за агломерация Русе, приет от Общински съвет – Русе на 22.07.2013 г.

Актуализирането на Стратегическата шумова карта, ще отрази актуалното състояние на акустичната среда, включително ще покаже ефективността на предприетите до момента мерки за ограничаване и намаляване на шума на територията на агломерация Русе. Актуализираната стратегическа шумова карта ще подпомогне по-доброто акустично планиране на агломерация Русе чрез актуализиране на Плана за действие с оглед предотвратяване и намаляване на шума в околната среда, най-вече в случаи, при които превишаването на стойностите на даден показател за шум може да предизвика вредно въздействие върху здравето на хората, както и за запазване стойностите на показателите за шума в околната среда в районите, в които стойностите не са надвишени. Също така актуализираната стратегическа шумова карта, ще даде един актуален поглед върху територията на агломерация Русе по отношение на шумовото натоварване и ще осигури възможността за планиране и развитие на тихите зони и жилищните комплекси за пребиваване, отдих и почивка.

Крайната цел е създаване на здравословни условия на живот на населението и опазване на околната среда от шум, чрез разработването и прилагането на интегриран подход и мерки за неговото избягване, предотвратяване или намаляване.

✓ **Актуализация на Програма за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух на територията на Община Русе за периода 2015-2020 година.**

Програмата е разработена предвид регистрираното превишение на нормите по показател фини прахови частици (ФПЧ₁₀). Основните цели на програмата са:

- Свеждане на броя превишения на средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве до нормативно допустимите – 35 броя за година;
- Ограничаване на броя и размерите на зоните, в които се регистрират превишения на средноденонощната норма;
- Намаляване броя на населението, експонирано на замърсяване на ФПЧ₁₀.

Актуализацията на Програмата е приета с Решение №251 по Протокол № 10/16.06.2016 г. на Общински съвет – Русе.

✓ **Програма за насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници и биогорива за периода 2014 – 2020 г.**

Програмата е разработена съгласно Указанията на АУЕР за разработване на програми за насърчаване използването на ВЕИ и биогорива. ОПНИЕВИ очертава основните цели и приоритети на политиката в областта на ВЕИ на Община Русе, като е с дългосрочен обхват на действие в рамките на периода 2014-2020 г. Програмата представя националната и европейска нормативна база в сферата на ВЕИ, въз основата на направеното представяне и профил на общината, е анализиран нейния потенциал за използване и производство на енергия от възобновяеми ресурси, избрани са мерки от НПДВЕИ, които са приложими за

Възложител: Община Русе

Община Русе, идентифицирани са финансовите източници и схеми в областта на разработване и управление на ВЕИ, като в заключение се подчертава значимостта и очакваните положителни ефекти от реализирането на програмата. ОПНИЕВИ изцяло кореспондира с разработения План за енергийна ефективност и заложените мерки в двата стратегически документа целят едновременно повишаване на ЕЕ и насърчаване използването на възобновяеми ресурси в рамките на общинската енергийна политика.

✓ **План за енергийна ефективност на община Русе за периода 2014 – 2024 г.**

Изготвянето на планове за енергийна ефективност (ЕЕ) е задължителна част от държавната политика по ЕЕ и налага участието на съответните регионални и местни структури. Общинските планове за енергийна ефективност (ОПЕЕ) целят да се допринесе за повишаването на ЕЕ в обектите, общинска собственост, да се реализира ефективно и ефикасно използване на енергийните ресурси, да се намали енергопотреблението и отделянето на вредни емисии, както и политиката по енергийна ефективност да се превърне в приоритетна в рамките на определените общини. Предвидените в Плана мерки по ЕЕ следва да повишат икономическия растеж, да подпомогнат опазването на околната среда и да повишат жизнения стандарт на населението в община Русе. ОПЕЕ е структуриран съгласно Указанията на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) за разработване на планове за енергийна ефективност. Документът представя нормативната рамка за разработване на подобни планове, направен е анализ на състоянието на община Русе в контекста на развитието на местната енергийна политика посредством метода на SWOT анализ 1, въз основа на който са идентифицирани мерки и дейности за повишаване на ЕЕ на територията на Общината, представени са различните финансови източници и кредитни механизми в областта на ЕЕ, описани са етапите на изпълнение на Плана и очакваните резултати и ефекти от неговата реализация. В края на документа е представена детайлна информация под формата на база данни относно обектите, общинска собственост с РЗП над 250 кв. м и тяхната енергийна консумация, които могат да послужат като основополагаща стъпка за създаване и поддържане на подобна информация на ниво Община.

✓ **Стратегия за управлението и разпореждането с общинска собственост за периода 2015-2019 г. Приета с Решение №99 по Протокол №5 от 01.02.2016 г. на Общински съвет – Русе**

✓ **Общинска стратегия за развитие на социалните услуги (2016-2020). Актуализирана във връзка с промени в ППЗСП в сила от 11.11.2016 г.**

✓ **Иновационна стратегия за интелигентна специализация на община Русе за периода 2016-2015 г.**

✓ **Стратегически план за култура: Русе 2020;**

✓ **Стратегия за инвестиционен и сити маркетинг на Община Русе за периода 2014 – 2020 г.**

Възложител: Община Русе

Разработена е в рамките на проект „Община Русе – инвестиционно привлекателна и енергийно независима“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Настоящата стратегия е първият по рода си документ, който адресира предизвикателствата и възможностите пред местното икономическо развитие, като се фокусира върху ролята на инвестиционната политика като фактор за икономически растеж.

✓ **Стратегия за устойчиво енергийно развитие на община Русе за периода 2014-2010 г.**

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд;

✓ **Стратегия за развитие на туризма в община Русе до 2020 г. Март 2013 Община Русе.**

Г). Съгласуваност на ОУПО с други Европейски стратегически документи и планове за действие.

✓ **Европейска стратегия за устойчиво развитие „Европа 2020“**

Основният стратегически документ на ниво Европейски съюз, който задава рамката на развитието му до 2020 е стратегията „Европа 2020“. На базата на него всички държави - членки на ЕС и техните райони работят за очертаване политиките си за развитие, като част от общ механизъм за обединяване на целите им с целите на европейско ниво. Основната задача пред страните членки на ЕС е да се преодолеят съществуващите проблеми, породени от сериозната криза и да се провокира нов икономически растеж, който трябва да бъде по-интелигентен, по-устойчив и по-приобщаващ. Стратегията ясно подчертава значението на иновациите, осъзнаването на екологичните проблеми и преодоляването на социалните неравенства, като фактори за постигането на балансирано европейско развитие.

Стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж адресира очакваните резултати на развитието до 2020 г. по отношение на заетостта, иновациите, образованието, борбата с глобалните заплахи от климатични промени и енергийна зависимост, бедността.

В рамките на стратегията са маркирани 5 стратегически цели с конкретните количествени индикатори за постигането им:

1. Трудова заетост;
2. НИРД и иновации;
3. Климатични промени и енергия (намаление на емисиите на парникови газове с 20 %);
4. Образование (намаление на процента на преждевременно напусналите училище и увеличаване на завършилите висше образование);
5. Бедност и социално изключване.

В съответствие със Стратегическите насоки за развитие на общината и в областта на Кохезионната политика на Общността, е необходимо да се осигури взаимна допълняемост

и съгласуваност между дейностите, които ще са обект на финансиране от Структурните фондове (а именно Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейски социален фонд (ЕСФ), Кохезионен фонд (КФ) от една страна, и ЕЗФРСР и Европейския фонд за рибарство (ЕФР), от друга. За целта на национално ниво са възприети ръководни принципи, които очертават демаркационната линия между помощта за развитие на общините, помощта за развитие на селските райони, мерките за развитие на “Рибарство и аквакултури” и дейностите, финансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.

Възможности за реализиране на приоритетни планове и инвестиционни намерения, когато са залегнали в приоритетите за финансиране чрез кандидатстване по съответните Оперативни програми.

✓ **Стратегия на ЕС за Дунавския регион**

Стратегията на ЕС за Дунавския регион е създадена следвайки модела на Стратегията на ЕС за региона на Балтийско море.

Целта на стратегията е да обедини усилията на заинтересованите страни в региона, предоставяйки им средство за изграждането на регион на сигурност, благоденствие и справедливост за сто и петнадесетте милиона граждани, живеещи в него.

Дунавският Регион покрива 9 страни-членки на ЕС (Германия, Австрия, Унгария, Чехия, Словакия, Словения, Хърватия, България и Румъния) и 5 страни извън ЕС (Сърбия, Босна и Херцеговина, Черна Гора, Украйна и Молдова). Тези държави обединяват своите усилия, за се справят с общите за тях предизвикателства, като:

- екологични заплахи (замърсяване на водите, наводнения, климатични промени);
- неусвоен плавателен потенциал и липса на пътни и железопътни транспортни връзки;
- недостатъчни енергийни връзки;
- небалансирано социално-икономическо развитие;
- неkoordinирани системи за образование, проучване и иновации;
- недостатъци в областта на сигурността.

Стратегията е разделена на 11 приоритетни области, подкрепящи четирите основни стълба на Стратегията:

А) Свързване на Дунавския регион

- 1) Подобряване на мобилността и интермодалността
- 2) Поощряване на по-устойчива енергия
- 3) Насърчаване на културата, туризма и контактите между хората

Б) Опазване на околната среда в Дунавския регион

- 1) Възстановяване и поддържане на качеството на водите
- 2) Управление на екологичните рискове
- 3) Съхраняване на биологичното разнообразие, ландшафтите и качеството на въздуха и почвите

В) Създаване на просперитет в Дунавския регион

- 1) Развитие на общество, почиващо върху устоите на познанието чрез изследвания, образование и информационни технологии
- 2) Подпомагане на конкурентноспособността на предприятията

Възложител: Община Русе

З) Инвестиране в хора и умения

Г) Укрепване на Дунавския регион

1) Повишаване на институционалния капацитет и сътрудничеството

2) Съвместна работа за гарантиране на сигурността и справяне с организираната престъпност

Структурата за функциониране на Националния координационен механизъм за изпълнение на Стратегията на Европейския съюз за Дунавския регион е приета с Решение на Министерския съвет № 192 от 25 март 2015 г.

✓ **Европейска програма „Дигитална Европа“**

DIGITALEUROPE е посветена на подобряване на бизнес средата за европейската цифрова технологичната индустрия, и за насърчаване на приноса на дигиталните технологии индустрията по отношение на икономическия растеж и социален напредък в Европейския съюз.

Осигуряването на подобен достъп до интернет услуги, от една страна дава възможност на хора от малки населени места и отдалечени райони да имат пълен достъп до разнообразна информация, да попълват и изпращат по електронен път съответните форми за кандидатстване за земеделски субсидии и по други инвестиционни програми, а от друга страна това е важен елемент от превенция на риска от природни и антропогенни бедствия и аварии, както и за осигуряване на спешна помощ.

✓ **Европейска Пътна Карта за Управление на Земята (Roadmap for Future Land Resources Management in Europe)**

Разработването на Европейска Пътна Карта за Управление на Земята (Roadmap for Future Land Resources Management in Europe) е във връзка с последните тенденции, на ниво Европейски съюз, свързани с устойчивото управление на територията, като ресурси и потенциал в различни области – земеделие, туризъм, природен потенциал, урбанизирани площи и т.н. Основание са бързите промени в европейския ландшафт през последните няколко десетилетия, както и дълбоки промени в начините, по които се използва земята като е необходимо да се създадат условия за по-добро земеползване в рамките на Европейския съюз. (В изминалите 50 години се наблюдават значителни и безпрецедентни човешки въздействия върху ландшафта и навлизане в критична крайна фаза - няколко десетилетия, в които все още е възможно да се овладее процеса на неконтролирано нарастване на урбанизираните територии, деградация на почвата и намаляване на природните ресурси). Наложителни са алтернативни визии на по-устойчиво използване на земята и приемане на конкретни мерки.

✓ **Еврорегион Русе-Гюргево – оперативни решения. Мастерпланинг за интегрирано управление на възможностите за развитие**

„Еврорегион Русе - Гюргево оперативни решения – мастерпланинг за интегрирано управление на възможностите за развитие”, съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) чрез Програмата за трансгранично сътрудничество Румъния-България 2007-2013. Проектът е изпълнен в периода февруари 2011 – август 2012 година от партньорите Община Русе (Водещ партньор) и Община Гюргево.

Възложител: Община Русе

Целта на проекта е да допринесе за устойчивото развитие на румънско-българския трансграничен регион чрез въвеждане на нови модели на коопериране и платформи за партньорство. Главните резултати са създаден мастерплан на еврорегиона, както и този инвестиционен профил. Районът е пресечна точка на два паневропейски коридора - коридор VII, река Дунав, свързваща Западна Европа с Черно море и Централна Азия; и коридор IX, свързващ скандинавските страни и Руската Федерация с Южна Европа и Мала Азия. Букурещ се намира само на 65 км, а София - на 310 км. Мостът над Дунав, който се намира в региона, е единственият мост между Румъния и България, построен преди 60 години. Основният резултат на проекта е стратегическият **мастерплан** за трансгранично сътрудничество, който осигурява условия за:

- координирано развитие на икономическите предимства на региона Русе-Гюргево,
- провеждане на координирана политика за интегрирана транспортна инфраструктура,
- общо планиране и управление на крайречните зони и местата за отдих,
- сътрудничество при идентифицирането и експлоатацията на възобновяеми енергийни източници,
- развитие на туризма и туристическата инфраструктура и услуги като трансгранични продукти,
- обмяна на опит за опазване на културното наследство.

Към мастерплана е създаден каталог с 10 големи инвестиционни проекти с влияние върху развитието на целия еврорегион.

II. Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ОУП

II.1. Текущо състояние на околната среда в района на Община Русе

Съгласно ЗООС компонентите на околната среда са: атмосферният въздух, атмосферата, водите, почвата, земните недра, ландшафтът, природните обекти, минералното разнообразие, биологичното разнообразие и неговите елементи, а факторите, които замърсяват или увреждат околната среда, могат да бъдат: естествени и антропогенни вещества и процеси; различни видове отпадъци и техните местонахождения; рискови енергийни източници - шумове, вибрации, радиации, както и някои генетично модифицирани организми.

Текущото състояние на околната среда в района на ОУП трябва да бъде подробно разгледано, анализирано и оценено в ДЕО по отношение на всеки компонент и фактор на средата, в т.ч. по отношение на населението и човешкото здраве. За целта

в заданието е представена само основна/резюмирана информация за състоянието на околната среда в района на устройствения план.

II.1.1. Климатична характеристика

Климатът в района на община Русе е повлиян от особеностите на Дунавската равнина. Характеризира се със студена зима, сухо и горещо лято, докато есента и пролетта са краткотрайни. Специфични за района са силните ветрове през зимата, както и мъглите, които са породени от близостта на река Дунав.

Община Русе се намира в умерено континенталната климатична област на страната, характеризираща се със студена зима (абсолютна минимална температура -27°) и сухо и горещо лято (абсолютна максимална температура $+42,2^{\circ}\text{C}$). Резкият контраст между зимните и летните условия определя климата в района като подчертано континентален. Това се потвърждава и от средната годишна амплитуда, която е около 26°C и е най-голямата за страната. Специфични за района са силните ветрове през зимата, както и мъглите, които са породени от близостта на река Дунав. Крайдунавската тераса, следователно и районът на Община Русе, е открита за североизточните ветрове. Това е причина за студените зими.

Районът на гр. Русе е сравнително сух, като средната годишна сума на валежите е 562 мм, а средният годишен брой на дните с валежи е 138,9 дни.

Снежната покривка е с дебелина около 14 см, а средния годишен брой на дните със снежна покривка е 48,4. Валежният режим създава редица проблеми, свързани с повърхностното оттичане на дъждовните води и натоварването на канализацията, особено поради наличието на високи подпочвени води.

В района на гр. Русе североизточната и югозападната посока на ветровете имат почти еднаква повторемост, като преобладава преносът на въздушни маси по линията NE-SW (над 50% от случаите на вятър). По данните на Климатичния справочник за България само в 28% от общия брой случаи времето е било тихо. През зимата преобладават югозападните ветрове – 37,6%, през пролетта – североизточните (29,4%), през лятото – североизточните и югозападните (22 и 23%), а през есента – североизточните (32,9%). Средният годишен брой на дните със силни ветрове (над 14 м/сек.) е 58. През лятото се появяват ветрове с големи скорости – до 40 м/сек. Те почти винаги са свързани с градушки и гръмотевици. Средногодишната скорост на приземния вятър е 2,2 м/с.

Термичната стратификация на атмосферата, характеризирана по скалата на Pasquill, показва почти равно разпределение: неустойчива атмосфера – 30%, устойчива 31,5% средно. За сметка на високата термична инерция на водата, река Дунав влияе на вертикалното движение на въздуха и е много важен фактор за термичната устойчивост/неустойчивост на атмосферата, респективно за ветровия режим. Характерно за района е явлението “завеса”, изолиращо двата бряга при високи скорости на вятъра.

II.1.2. Състояние на атмосферния въздух

Възложител: Община Русе

Община Русе е обособена от МОСВ като район за оценка и управление качеството на въздуха. На базата на анализа на неговото замърсяване и във връзка с изискванията на чл. 31, ал. 1 от Наредба № 7/1999 г. за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (ДВ бр. 45) в общината през 2004 г. е разработена Програма за намаляване на емисиите на замърсителите с достигане на нормите на вредни вещества в атмосферния въздух, приета с решение на Общински съвет № 194/28.05.04, която впоследствие е актуализирана.

Съгласно разделението на райони за наблюдение и оценка на управлението на качеството на атмосферния въздух, Община Русе принадлежи към район №23. Изградена е мрежа за контрол на качеството на атмосферния въздух от автоматична измервателна станция, ДОАС система (диференциална, оптична, автоматична, атомноабсорбционна спектрофотометрия). Сред основните замърсители на въздуха на територията на Община Русе са общ прах и фини прахови частици (ФПЧ₁₀), които се изхвърля във въздуха при непълно изгаряне на твърди и течни горива в ТЕЦ, промишлеността, транспорта, бита, както и при високотемпературни промишлени процеси и чрез химически реакции, включващи азотните оксиди, серния диоксид, летливите органични въглеводороди, амоняк и др. С оглед негативния ефект, който оказват праховите частици както върху здравето на гражданите, така и върху околната среда като цяло, е изключително важно този показател на бъде надеждно следен и контролиран.

В рамките на Община Русе замърсяването на атмосферния въздух се дължи основно на битовото отопление - използване на твърди горива през отоплителния сезон, автотранспорта и строителството; нивата на замърсители като серни и азотни оксиди, въглероден оксид, бензен и озон остават трайно ниски, а при завършване процесите на газификация и топлофикация на гр. Русе и изпълнение на заложените мерки в актуализираните програми за качество на атмосферния въздух на Община Русе, се очаква намаляване на замърсяването на атмосферния въздух с фини прахови частици и достигане на нормативно определените нива за тези замърсители. Въз основа докладите на РИОСВ – Русе, като основна тенденция се очертава постепенно подобряване качеството на атмосферния въздух, с изключение на нивата на фини прахови частици, които се доближават до пределно допустимите концентрации или са малко над тях.

Контролът на основните показатели, характеризиращи качеството на приземния слой на атмосферния въздух се осъществява от стационарни пунктове за мониторинг на Министерството на околната среда и водите. На територията на Община Русе са разположени АИС - Русе, ДОАС (R2) - „Жити”, ДОАС (R3) - „Хлебна мая” и една мобилна автоматична станция (МАС).

ДОАС „РИОСВ” (R1) е изведен от експлоатация на 01.01.2011 г. Работата на пунктовете за мониторинг се допълва от съвместна българо-румънска система за контрол на качеството на атмосферния въздух, която разполага с ДОАС системи във въздушните басейни на двойките градове Русе - Гюргево и Силистра - Калъраш, разположени на територията на България и Румъния. В системата Русе - Гюргево се контролират атмосферните замърсители серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, озон, бензен, въглероден оксид и фини прахови частици (ФПЧ₁₀). Системите са оборудвани със

Възложител: Община Русе

собствени метеорологични станции, в които се измерват скорост и посока на вятъра, температура, относителна влажност и слънчева радиация.

Замърсяването на въздуха се увеличава през зимните месеци, когато към целогодишно действащите източници се прибавя и емитирането на замърсители от комунално-битовото отопление.

Въз основа на комплексна оценка на състоянието на атмосферния въздух, територията на община Русе е разделена на 6 хомогенни зони - четири на територията на град Русе и две извън нея. За всяка от зони те са определящи следните характеристики:

- състояние на атмосферния въздух;
- параметри на атмосферния въздух, играещи роля на санитарно-хигиенни ограничители относно определени видове функционално използване на зоната;
- влошени параметри на атмосферния въздух, подлежащи на планомерно възстановяване;
- прогнозна оценка относно вероятната степен на възстановяване на увредените параметри през следващите 10 - 15 години;
- прогнозна оценка относно параметрите на въздуха, които се очаква да играят роля на санитарно-хигиенни ограничители през следващите 10 – 15 години;
- препоръки относно възможните компенсационни мероприятия за възстановяване на увредените параметри на атмосферния въздух през следващите 10 - 15 години.

Зонирането показва, че проблеми със замърсяване на въздуха има само в град Русе и то основно в зони 1 и 2. В тях утежненото състояние на атмосферния въздух се обуславя от регистрираните превишения на прах (ФПЧ 10). Причини за това са натовареният автомобилен трафик и влиянието на Източната и Западната промишлени зони. Основен източник на замърсители през зимния период е битовото отопление с твърдо гориво, тъй като значителна част от територията на зоните 1 и 2 е без централно отопление.

В Община Русе до голяма степен са решени проблемите със замърсяването на въздуха, характерни за края на м.в. и познати сред населението като „обгазявания” основно трансгранични. В началото на 1980-те години Русе навлиза в труден период от своята история. В Гюргево се построява химическият завод „Верахим“, който обгазява града в продължение на почти 10 години, което се отразява пагубно на неговото развитие. Населението започва да намалява, като само между 1985 и 1992 г. Русе е напуснат от 15 хиляди души – както заради обгазяването, така и заради изселване на български турци. Въпреки цензурата в медиите относно обгазяванията в града на 28 септември 1987 г. се организира първата публична демонстрация – опит за граждански натиск по време на социализма. На екопротеста пред сградата на тогавашния партиен дом се събират около 500 души с искания за чист въздух. Създава се Обществен комитет за екологична защита на Русе, зад чиято кауза застават редица български интелектуалци. На 10 февруари 1988 г. се провежда и най-масовият протест – т.нар. „демонстрация на майките с количките“. Създава се независимо сдружение „Екогласност“. Всичко това показва колко е важно правилното устройство на териториите за да не се допуска замърсяване на въздуха и недопустимо въздействие върху човешкото здраве.

Възложител: Община Русе

Районът на общината извън град Русе се отличава с нисък потенциал на замърсяване на атмосферния въздух. Замърсяването в него се оформя главно от битовото отопление и селскостопанските дейности. Основното замърсяване е със серен диоксид, прах и въглероден диоксид. Наднормени показатели може да формира замърсяването с прах и порядко със серен диоксид. От гледна точка на задържането на замърсители в приземния слой на атмосферата и от там за попадането им във водни обекти, почви и растения най-неблагоприятен е периодът февруари-април, а по отношение на прахоуноса – периодът август-октомври.

Съществуващите географски и характерните климатични особености (преобладаващи североизточни и югозападни ветрове, температурните инверсии, неголям брой дни с валежи, наличие на дни с мъгла през зимните месеци, явлението “завеса” и др.) способстват за допълнително влошаване качеството на въздуха вследствие на намаленото разсейване на емитираните вредности.

Изводи:

1. Климатът, в т.ч. температурният режим, количеството на валежите, както и скоростта и посоката на вятъра имат непосредствено отношение към въздействието на предвижданията на ОУП и следва да се имат предвид при разработване на доклада за ЕО.

2. В доклада за ЕО следва да се оцени въздействието на предвижданията на ОУП върху атмосферния въздух като се отчете както периода на реализация, така и периода на експлоатация на тези предвиждания.

3. В ДЕО следва да се оцени териториалният обхват на въздействието от източниците на емисии и взаимното им разположение с проблемните зони като се набележат мерки и препоръки за прилагане на устройствени мероприятия за намаляване на вредните въздействия върху населението.

4. При оценка на въздействията върху атмосферния въздух следва да се отчетат предвижданията на плана по отношение на транспорта, производствените зони, дифузните източници на прах и да се отчетат кумулативните ефекти

II.1.3. Състояние на водите

Община Русе попада в района на БДУВДР-Плевен. За района е одобрен План за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016-2021 г. с Решение №1110/29.12.2016 г. на МС. В ПУРБ има актуализирана Програма от мерки за постигане на целите на РДВ, по които България е страна. Тези мерки следва да се имат предвид при разработване на ОУП по отношение изграждане на ПСОВ и на канализационни мрежи за агломерации с над 2000 е.ж. (Русе, Мартенв, Тетово, Николово); намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци

Възложител: Община Русе

от населените места; допълнително водоснабдяване на населените места, в които има недостиг на питейна вода; изграждане на съоръжения за пречистване на питейните води и др.

Територията на община Русе попада в уязвима зона съгласно Заповед №РД 146/26.02.2015 г. на МОСВ за определяне на нитратно уязвимите зони.

Територията на община Русе попада в чувствителна зона съгласно Заповед №РД 970/28.07.2003 г. на МОСВ.

Повърхностни води

По северозападната граница на община Русе, с дължина от 34 км. (от км. 473 до км. 507), преминава част от долното течение на река Дунав. Водосборната област на река Дунав е 669900 km² (до станция Русе). Реката се влива в Черно море. Дължината ѝ е 2850 km. В района на гр. Русе средният многогодишен отток е 6430 m³/s, минималният (с вероятност за непревишение 97%) – 2000 m³/s, максималният – 18000 m³/s. Средногодишният твърд отток е около 224 g/m³ вода или 1325 kg/s. Средният годишен воден отток на река Дунав се оценява на 228 km³. В ХМС-Русе се измерват водните стоежи, водните количества, температурата на водата и напречните сечения. По отношение на хидроложката характеристика на реката в района на гр.Русе се наблюдават следните фази: пролетно пълноводие, летни и есенни приливни вълни и есенно и зимно маловодие.

В най-западната част на общината, от юг и на север, в дълбока, на места каньоновидна долина, с множество меандри, протича долното течение на река Русенски Лом, последният голям приток на река Дунав. Реката навлиза в общината южно от село Басарбово, преминава през него, както и през Западната промишлена зона на гр. Русе, като оттам се влива в река Дунав.

Табл. II.1.3-1. Повърхностни водни тела

Код на водното тяло	Воден обект	Категория на водното тяло	Географски обхват	СМВТ/ИВТ/ Естествено водно тяло
Част от BG1DU000R001	ДУНАВ	Река	р.Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	СМВТ*
Част от BG1RL120R1013	РУСЕНСКИ ЛОМ	Река	р.Русенски Лом от вливане на реките Черни Лом и Бели Лом до устие	Естествено
Част от BG1DJ900R1016	ТОПЧИЙСКА	Река	р.Топчийска от извор до вливане в р. Дунав	Естествено

Табл. II.1.3-2. Данни за екологичното състояние

Код на водното тяло	Воден обект	Екологично състояние	Химично състояние	Екологична цел
---------------------	-------------	----------------------	-------------------	----------------

Възложител: Община Русе

Част от BG1DU000R001	ДУНАВ	Умерено	Не достигащо добро	Постигане на СКОС за А1 за добър екологичен потенциал до 2021 г.
Част от BG1RL120R1013	РУСЕНСКИ ЛОМ	Умерено	Добро	Постигане на СКОС за N-NO ₃ , N-total, <-съединения за добро екологично състояние до 2021
Част от BG1DJ900R1016	ТОПЧИЙСКА	Неизвестно	Неизвестно	Достигане на добро състояние по всички показатели

На територията на Общината не се наблюдават естествени езера и минерални води, но има язовири за напояване и риборазвъждане в с. Николово, “Образцов чифлик” и два в с. Тетово. С цел превенция на наводнения, регулиране добива на електроенергия, корабоплаване, напояване, използване на вода за битови и промишлени нужди са построени множество изкуствени басейни. В резултат от това през последните години се наблюдава значително намаляване на заливните площ.

Анализите на повърхностните води показват, че няма съществена промяна в състоянието на река Дунав като водоприемник трета категория. Благодарение на самопречиствателната способност на реката и прекратената дейност на някои предприятия, не са констатирани съществени отклонения от показателите за тази категория. По данни на БДУВДР-Плевен, нормите на показателите за киселинност и окисляемост за р. Дунав не се превишават, но е констатирано, че водите на реката не отговарят на санитарно-хигиенните изисквания по микробиологични и физико-химични показатели. Като основни замърсители в отпадъчните води в региона могат да бъдат идентифицирани органичните вещества. Съществен проблем е заустването на непречистени или недостатъчно пречистени отпадъчни води, което причинява до голяма степен замърсяването на водните поречия. Поречието на р. Дунав, заедно с всичките му притоци е обявено за чувствителна зона, т.е. застрашена от замърсяване с биогенни елементи (азот, фосфор). Данните за в р. Русенски Лом в обхвата на общината показват, че неразтворените вещества са над ПДК, а съдържанието на желязо е с тенденция към все по-значително превишаване на ПДК. Съдържанието на амониев и нитратен азот и фосфати е с тенденция на постоянно понижаване.

Тъй като основни замърсители в отпадъчните води в общината са органичните вещества е необходимо изграждане на пречиствателни станции и ъоръжения, както и поддържане в изправност на съществуващите.

В резултат на трайното замърсяване на водите на реките в община Русе по определени показатели над допустимите норми и свързаната с това невъзможност речните води да бъдат използвани за къпане, сериозно намалява и потенциалът за развитие на рекреационен туризъм и водни спортове на Община Русе.

Наводнения

Територията на община Русе попада в два района със значителен потенциален риска от наводнения (РЗПРН) съгласно Заповед №88/21.08.2013 г. на Директора на БДДР и Заповед №РДД 744/01.10.2013 г. на МОСВ. На територията на общината съгласно проектните единици, определени на база главни поречия (подбасейни), попадат:

Възложител: Община Русе

- VII проектна единица – р. Русенски Лом;
- XXII проектна единица – Река Дунава и прилежащите ѝ низини.

Въз основа на направения анализ, типове наводнения в изследвания район биват:

- Речни – причинени от дъждове и от снеготопене, както и комбинирани;
- Скатови - причинени от дъждове;
- Инфраструктурни – причинени от недостатъчна проводимост на канализационните и отводнителни системи вследствие дъждове.

В община Русе попадат следните определени райони със значителен потенциален риск от наводнения по чл. 146г от ЗВ РЗПРН:

- BGI_APSFR_DU_001 (дължина L – 472 km) - Река Дунав от с. Ново село до гр.Силистра.
- BGI_APSFR_RL_014 (дължина L – 34,1 km) - р. Русенски Лом от с. Божичен до устието
 - СРЕДЕН РИСК

Включва поречието на реката в землищните граници на селата Божичен, Красен и Басарбово и продължава до устието ѝ, преминавайки през територията на гр.Русе. При определяне на проектните РЗПРН, тези населени места са определени със “среден риск”. Към района е добавен и кв. „Долапите” на гр.Русе, през който преминава р. Русенски Лом преди вливането и в р. Дунав, както и част от останалата територия на населеното място.

Съгласно ПУРН 2016-2021 г. и Прогламата от мерки за намаляване на риска от наводнения „Предвижданията на ОУП на общините трябва да бъдат съобразени с анализирания и моделиран обхват при сценарий на вероятност на 20-годишната вълна“.

Подземни води

Подземните води се отнасят към Мизийския хидрогеоложки район. Той се характеризира с етажно разположение на водоносните хоризонти в мезозойско-кайнозойската покривка, вертикална хидрохимична зоналност на подземните води, хидравлична връзка между водоносните хоризонти по линиите на тектонските разсеци и разломи, значително площно разпространение на докватернерните водоносни хоризонти. Широкото разпространение на карбонатните скали и разнообразните тектонски структури създават условия за образуване на значителни количества карстови води.

Територията се характеризира с наличието на подземни водни тела.

Табл. II.1.3-3. Подземни водни тела

Код на подземното водно тяло	Име на подземното водно тяло	Населени места
BG1G0000QAL010	Порови води в Кватернера – Бръшлянска низина	Русе, Басарабово, Мартен, Сандрово

Задание за определяне на обхват и съдържание на доклад за екологична оценка на Общ устройствен план на Община Русе

Възложител: Община Русе

BG1G0000N1035	Порови води в Неогена – район Русе - Силистра	Русе, Николово, Червена вода, Долно Абланово, Басарабово, Борисово, Хотанца, Просена
BG1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация	Всички населени места в Община Русе
BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн	Всички населени места в Община Русе

Табл. II.1.3-4. Данни за екологичното състояние

Код на водното тяло	Воден обект	Екологично състояние	Химично състояние	Екологична цел
BG1G0000QAL010	Порови води в Кватернера – Бръшлянска низина	Добро	Добро	Запазване на добро количествено и химично състояние
BG1G0000N1035	Порови води в Неогена – район Русе - Силистра	Добро	Добро	Запазване на добро количествено и химично състояние
BG1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация	Добро	Лошо	1.Постигане и запазване на добро количествено състояние 2.Предотвратяване влошаването на химичното състояние
BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн	Добро	Добро	Постигане и запазване на добро химично състояние

Табл. II.1.3-5. Данни на зоните за защита на водите, уязвими и чувствителни зони на територията на община Русе

Зони за защита на водите	Вид на зоната	Попада ли община Русе в зоната
Чл. 119а, ал. 1, т. 1 от ЗВ	Зона за защита на питейните води от повърхностни водни тела	Не попада
	Зона за защита на питейните води от подземни водни тела	Попада: Всички ПБТ са определени като зони за защита на питейните води
Чл. 119а, ал. 1, т. 2 от ЗВ	Зона за отдих и водни спортове	Не попада
Чл. 119а, ал. 1, т. 3 от ЗВ	Чувствителна зона	Попада: BGCSARI03, BGCSARI10
	Нитратно уязвима зона	Попада: Северна уязвима зона
Чл. 119а, ал. 1, т. 4 от ЗВ	Зона за стопански ценни видове риби	Попада: Дунав – BG1FSWDU000R001
Чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ	Защитени територии	Не попада
	Зона за местообитания	Попада: Лудогорие – BG0000168, Ломовеце - BG0000608, Мартен-Ряхово - BG0000529

Възложител: Община Русе

	Зона за птици	Попада: Лудогорие - BG0002062, Ломовеце - BG0002025
--	---------------	--

Подземни води в алувия

В чакълите и пясъците е формиран водоносен хоризонт с порна ненапорна вода. Нивото на подземната вода се намира на дълбочина от 0 до 8 m от естествения терен за най-ниската тераса до 6-10 m за средната и 15-18 m за високата. Формираният се подземен поток е насочен към река Дунав, която представлява дренажна артерия за подземните води в целия район. Големите изменения в нивото на реката са причина при високи водни стоежи от нея да се инфилтрира вода през чакълите от коритото ѝ и да се подхранва водата на алувия на низините, което ги заблатьява, а при ниски стоежи настъпва дрениране на подземната вода в реката. В основата на алувиалните отложения залягат долнокредни окарстени и водоносни варовици. Подземните води се подхранват чрез инфилтрация на валежна вода от площта на терасата, чрез инфилтрация на вода при пълноводие на река Дунав и с води от подземния поток на долнокредния карстов хоризонт.

При съществуващите хидроложки условия в алувиалните отложения на Бръшлянската низина са натрупани големи запаси от подземни води: статичните запаси са около 525 млн. м³. Естественият динамичен запас е много голям (2,35 l/s), т.к. през алувия преминава голямо количество вода, което идва от юг от долнокредния водоносен хоризонт. Подземните води са пресни с обща минерализация 0,28-0,82 g/l, което я характеризира като вода с интензивен водообмен. Водата е средно твърда и твърда, хидрокарбонатно-калциево-магнезиева.

Подземни води в плиоцена

Подземни води са формирани и в плиоценските пясъци и варовици, разпространени в тясна ивица между Русе и Силистра. За долен водоупор на тези води служат отложенията на понта – глини и пясъчливи глини с дебелина 0,5-3,0 m. Водоносни са кварцовите пясъци на дака и варовиковият хоризонт на леванта. Те представляват общ водоносен ненапорен хоризонт. Нивото на тези води е на 20-40 m от повърхността. Подхранват се изключително от инфилтрация на валежна вода, която като премине през лъса се акумулира в пясъците и варовиците на плиоцена. Тези води се дренират главно в р. Дунав и по доловете във вид на извори с дебит средно 10 l/s. Подземната плиоценска вода, която се излива на повърхността поддържа средния и минималния отток на Мартенския дол. Част от тези води се изливат във варовиците на долната креда.

Модулът на подземния отток на плиоценските води е около 1,3 l/s.km². Те са предимно хидрокарбонатно-магнезиево-калциеви с повишено съдържание на натрий. Общата минерализация е около 0,7 g/l. Водата е твърда и много твърда.

Подземни води в барем-апта

Подземни карстови води са формирани и в отложенията на барема и апта, които представляват варовиков комплекс от почти чисти бели здрави, оолитни, напукани и

Възложител: Община Русе

окарстени варовици, които са покрити с кватернерни отложения – лъос и алувия и плиоценски глини, пясъци и варовици. Подложката им е изключително от глинести варовици. При река Дунав варовиците са по-интензивно окарстени. Средната активна порестост е 2%, а водопродимостта в района на Русе и с. Мартен достига 2000 m²/d. Дебелината на карбонатната задруга в периферната част не надхвърля 80 m. Водоносният хоризонт заляга към река Дунав, при което се създава ненапорен подземен поток. Водите са ненапорни карстови. Градиентът на потока е от 1 до 3,5 ‰. Нивото на подземната вода варира от 3-4 до 60-80 m от повърхността. В ивицата край долината на река Дунав водното ниво се намира под влиянието ѝ. Подхранването на тези води е основно от валежите (директно или косвено). Друг източник на подхранване са повърхностните води, които се инфилтрират през дъната на речните корита и формират само временен отток. Карстовите води се дренират основно към р. Дунав директно чрез непосредствено изливане или индиректно през алувиалните отложения на реката. В хидроложко отношение водосборният басейн се отнася към област с умерено-континентален климат с относително високи разлики през зимата и лятото, както по отношение на температурата, така и спрямо направлението и интензивността на вятъра. Валежите са относително необилни (585 mm/a). Средната годишна продължителност на валежите е 718 часа, средният брой дни с валеж е 139 в т.ч. с зъжд – 114 дни и 25 дни със сняг, т.е. преобладава дъждовното подхранване. Най-много са валежите през юни (80 mm), а най-малко през февруари и октомври (37 mm).

Модулът на подземния отток е средно 3 l/s.km². Динамичните запаси са около 20 l/s. Водата е хидрокарбонатно-калциево-магнезиева, прясна с обща минерализация от 0,436 до 0,997 g/l. Подземните води от този хоризонт не са добре защитени от повърхностни замърсители. Използват се предимно за промишлено водоснабдяване.

Водоснабдяване

Град Русе се водоснабдява от подземни води от терасата на река Дунав чрез водоснабдителна система “Сливо поле” от кладенци тип “Раней”, шахтови и дълбоки тръбни кладенци. Водоснабдителната система за града включва 14 ПС и 11 напорни и черпателни резервоари. Подаваната вода за гр. Русе е 100% помпажна. Общата мощност на водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване (8 бр. кладенци тип “Раней”, 38 бр. тръбни кладенци, 5 бр. шахтови кладенци и един дренаж), експлоатирани от “ВиК”-Русе е около 1900 l/s. Общата мощност на собствените водоизточници на промишлените предприятия (около 50 броя тръбни и 10 броя шахтови кладенци) е около 1200 l/s. Промисленото водоснабдяване от река Дунав може да достигне до около 1200 l/s. Питейната вода отговаря на изискванията на Наредба №9/2001 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. На територията на община Русе няма неводоснабдени населени места. Годишното водопотребление на гр. Русе варира около 100 млн. m³/год. Ползваната вода от населението съставлява 53% от подаденото водно количество.

Водоснабдяването на всички селища на територията на Област Русе се осъществява от ВиК оператор. Питейните води по количество и качество задоволяват напълно потребностите на областта, но водопроводната система е остаряла и амортизирана. Изисква

Възложител: Община Русе

се подмяна на етернитовите тръби, от които е изградена 83 % от водопроводната мрежа на общината. Необходимо е обновяване и доизграждане на главни водопроводни клонове, вкл. и преминаващите през частни имоти.

На територията на общината попадат 7 санитарно-охранителни зони (СОЗ) съгласно Наредба №3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони на водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди. Тези зони трябва да се нанесат в ОУП и предвижданията на плана да се съобразят с ограниченията и забраните в СОЗ съгласно приложенията към наредбата.

Канализация

На територията на общината е изградена една селищна пречиствателна станция за отпадъчни води, в която се събират водите на гр. Русе и която е пусната в експлоатация през декември 2011 г. Благодарение на това съоръжение се намалява замърсяването на крайбрежната зона на град Русе, създават се условия за рибовъдство в устието на р. Русенски Лом и се ограничава замърсяването на долното течение на р. Дунав, а чрез нея и на Черно море.

За проблема с производствените отпадъчни води в общината е намерено решение, тъй като във всички по-големи производствени обекти функционират пречиствателни станции. Въпреки това при голяма част от тях е налице амортизация на съоръженията, проблем с поддръжката на локалните пречиствателни станции и неправилната им експлоатация, което е причина за непостигане на изискваната се степен на пречистване на отпадъчните води.

Към настоящия момент е ликвидирано органичното замърсяване на водните обекти от изградените на територията на Община Русе свинекомплекси и животновъдни ферми. В резултат на издадените Комплексни разрешителни от ИАОС и заложените условия в тях, е преустановено директното заустване, като отпадъчните води се третират съгласно изискванията на Екологичното законодателство.

Канализационната система на град Русе е смесена, реализирана по т.н. “перпендикулярно пресечена схема”, при която всички напречни подколектори, слизащи към приемника, се пресичат от надлъжен крайбрежен колектор, в който се вливат събирателите след преливници. Дъждовните води след разреждане 2:1 за река Дунав и 5:1 за река Русенски Лом се заустват във водните обекти.

Общата дължина на съществуващата канализационна мрежа на гр. Русе е около 288 км.

Съществуващите зауствания освен това на ГПСОВ-Русе са още 15. Предвижда се част от заустванията да се премахнат, а отпадъчните води да се препомпят чрез канални помпени станции по крайбрежен колектор от КПС “Кеят” до ГПСОВ.

Основната цел и визия на реформата в отрасъл ВиК и приетата стратегия за нейното реализиране е постигането на финансово, технически и екологично устойчив ВиК отрасъл,

Възложител: Община Русе

който предоставя услуги на поносими за потребителите цени. „Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България в периода 2014-2023 г.“ и План за действие към нея, които определят основните цели и приоритети за развитие на отрасъл ВиК, мерките и действията за тяхната реализация са разработени от МРРБ и приети от Министерски съвет през 2014 г.

Важен етап в процеса на реформа в отрасъла са изготвените и приети регионални генерални планове за ВиК за територията на цялата страна през 2014 г. в т.ч. и с “ВиК“ ООД, Русе.

В заключение общо по компонент „Води“ следва да се има предвид, че интегрираните стратегии за управление на водните ресурси трябва да включват опазването на повърхностните и подземните води, контрола над селскостопанската дейност при наторяване и напояване, пречистването на отпадните води и др. Прехвърлянето на води от един в друг район трябва да се предприема само когато местните източници са недостатъчни или неизползваеми, но при икономически обосновани разходи. За да се запази качеството на питейните и подземните води, особено важно е да има съответствие между разширяването на водоснабдителните мрежи и на канализационните мрежи (вкл. и пречиствателните съоръжения).

Изводи:

- **Община Русе граничи с най-голямата река у нас и е сравнително богата на водни ресурси в т.ч. и подземни води;**
- **До 2011 г. отпадъчните води са зауствани директно във водните обекти без пречистване. Към настоящия момент все още има зауствания на непречистени води в реките;**
- **В община Русе няма минерални води;**
- **Самопречиствателната способност на река Дунав е голяма и е констатирано, че надхвърля „приноса“ на града в замърсяването на реката с биогенни елементи;**
- **В доклада за ЕО следва да се прогнозира дали предвижданията на ОУП могат да окажат въздействие върху режима и качеството на повърхностните и подземните води и дали са свързани с водоползване или ползване на водни обекти;**
- **В доклада за ЕО следва да се анализира съответствието на предвижданията на ОУП върху СОЗ на водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване като се отчетат ограниченията и забраните за определени дейности в тях;**
- **В доклада за ЕО е необходимо да се оценят въздействията на ОУП върху повърхностните и подземните води и да се провери съответствието с изискванията, ограниченията и условията заложи в ПУРБ и ПУРН, както и в чувствителните и уязвимите зони.**

II.1.4. Състояние на геоложката основа

От геоморфоложки аспект територията на община Русе се отнася към Дунавската морфоструктурна зона – Източна морфографска област. На юг от гр. Русе релефът става платовиден сводообразен с ветрилообразна долинна мрежа и слаборазвита долинна асиметрия. Община Русе е разположена в западната част на Източната Дунавска равнина. Релефът ѝ е сложен и разнообразен, включващ заливната и двете незаливни тераси на река Дунав, долината на река Русенски Лом, стръмен лъсов склон, както и високите билни части на южното лъсово поле. Крайните източни и югоизточни райони на общината са заети от най-западната част на Лудогорското плато, като в него, южно от село Семерджиievo, се намират най-високите територии на общината – на 233,1 метра надморска височина. В централните и западните ѝ райони релефът е предимно равнинен и слабо хълмист, характеризира се със загладени форми. В северната част на община Русе попада западната част на обширната Бръшлянска низина, която е най-голямата крайдунавска низина в Република България. В нейните предели, североизточно от село Сандрово, на брега на река Дунав, се намира най-ниската точка на община Русе – на 15 метра надморска височина.

Разглежданият регион в геоложки аспект се отнася към Мизийската плоча. Стратиграфският обхват на скалите, изграждащи територията на област Русе и разкриващи се на теренната повърхност, е предимно от долна креда до кватернер. В дълбочина, по сондажен път са достигнати юрски, триаски и палеозойски скали. Генезисът на скалните формации е изцяло седиментогенен – брекчоконгломерати, алевролити, пясъчници, аргилити, мергели, широка гама от карбонатни скали (глинести варовици, пясъчливи и механично-отломъчни варовици, оолитни и биогенни варовици, доломитизирани варовици, доломити и др.), неравномерно напукани и окарстени, както и неспоени до слабо споени лъсови и лъсовидни отложения, глини, пясъци и чакъли.

Горноюрско-долнокредните карбонатни седименти включват малм-валанжинския карбонатен комплекс, изграден от Чернооковската свита (варовици и доломитизирани варовици), Дриновската свита (доломити и доломитни варовици) и Каспичанската свита (варовици, доломити и доломитни варовици), които се разкриват на повърхността в Севернобългарското сводово издигане и затъват на север и изток до дълбочина от 400-600 m до 1200-1600 m.

На повърхността залягат антропогенни (кватернерни) наслаги. Те са представени от типичен лъос, представляващ сипкава, ронлива, макропореста маса. Той е образуван през средния плейстоцен. Пористостта му достига до 55%, а съдържанието на праховата фракция (0,05-0,01 mm) е над 45%. Дебелината му се изменя в широки граници (15-70 m). В лъоса се съдържа диагенетично променен хумус. Край Русе са отбелязани 7 хоризонта разноцветен лъос. Хоризонтите са отделени с погребани и деградирани почвени хоризонти. От строителен аспект лъосът се отнася към особените почви (пропадъчни почви), които слягат допълнително и внезапно при намокряне. Това изисква специални мерки при фундиране.

В основата на Дунавския бряг, долината на р. Русенски Лом и по-големите долове се разкриват масово долнокредни варовици, мергели и пясъчници. Над тях, във вид на

Възложител: Община Русе

изклинващи ивици и петна, покрити от лъсовия комплекс, се наблюдават глини, глинести варовици, пясъци и чакъли с неогенска възраст.

По Дунавския бряг са развити речни тераси. Най-широко разпространение имат терасите с височина 3-5 и 8-12 m. Тези тераси са холоценски и са изградени от алувиални наслаги: пясъци, чакъли и глини. Алувиалните отложения на река Дунав са най-широко разпространени от алувия в Мизийския регион. Те са натрупани в стари меандри на реката и изграждат Дунавските низини. За подложка на алувиалните отложения служат силно окарстени долтокредни карбонатни скали, които са водоносни.

Алувиалните чакъли и пясъци са разположени в основата на алувия и имат разнороден зърнометричен състав. Над тях заляга глинестият пласт, представен от алувиални песъчливи глини и глини и преотложен лъос в ниската тераса и с лъос във високата и средната тераса. По отношение на фундирането е важно да се отбележи, че в алувиалните наслаги има подземни води, хидравлично свързани с река Дунав, поради което нивото им се колебае в широки граници.

Територия с повишен инженерен риск е граничната зона на третата лъсова тераса. В нея поради продължително антропогенно въздействие, вкл. прокопани укрития и неизправни В и К проводи и инсталации, влажността на лъоса е достигнала ниво близко до критичното, над което се проявява масово пропадане. По-нататъшното строително усвояване на тази зона изисква реализиране на изпреварващи геозащитни и други инженерни мерки

Известни участъци от заливната и първата придунавска тераса са формирани от неуплътнени насипвания с различни материали, което изисква съответно съобразяване при фундирането на строежите. За тези тераси е характерно и сравнително високо ниво на подпочвените води – между 2 и 3 метра.

С повишена носимоспособност се отличават добре изразените „лъсови блюда”, формирани от уплътнен непропадъчен лъос и разположени на четвъртата и петата лъсови тераси.

Съгласно сеизмичното райониране на България, разглежданият район попада в зона с интензивност VIII степен по скалата на М.Ш.К. Това изисква съобразяване на строителните решения с противоземетръсните норми.

На територията на община Русе няма регистрирани свлачища. От другите неблагоприятни физико-геоложки процеси на територията на общината има ерозия, карст, високи подпочвени води и заблатявания, пропадъчен лъос. За целите на ОУП е необходимо извършване на инженерно-геоложко райониране и налагане при необходимост на ограничителни условия и спазване на специфичните изисквания за застрояване и експлоатация на пропадъчни и наклонени терени.

Полезни изкопаеми

Община Русе е бедна на полезни изкопаеми. Най-голямо стопанско значение имат находищата на строителен варовик, както и възможностите за добив на инертни материали по поречието на река Дунав

Възложител: Община Русе

В доклада за ЕО е необходимо да се оцени съобразяването на изискванията на *Закона за подземните богатства* и задълженията при наличие на сключени концесионни договори във връзка с възможността за промяна на предназначението на земите и строителството в площи, отдадени на концесия за добив на подземни богатства.

В доклада за ЕО следва да се прецени съобразяването на ОУП с носещата способност на земната основа и вероятността от пропадане, неравномерно слягане, заблацияване или свличане на терените, предмет на строителство при нормални експлоатационни условия и при земетръс.

II.1.5. Състояние на почвите и земеползването

Почви

Според схемата за почвено-географско райониране на страната, община Русе попада в Севернобългарската лесостепна почвена зона. Почвообразуващите материали са представени предимно от глинест лъос и лъосовидни глинести материали. Почвената покривка в община Русе е съставена от клас „черноземи“, като включва два основни типа - слабомощни карбонатни черноземи и излужени черноземи, и клас „наносни“ (типове алувиални и алувиално – ливадни), които са подходящи за отглеждането на почти всички видове земеделски култури, най-вече на зърнени и фуражни култури и трайни насаждения. Срещат се още и райони със сиви горски почви.

Чистотата на почвите е следващата характеристика, по която се прави оценка на екологичната картина в Община Русе като част от област Русе. На територията на областта е изградена мониторингова мрежа за наблюдение и контрол върху състоянието на почвената покривка, като мониторинг се извършва на три нива: първо ниво – широкомащабен мониторинг; второ ниво - мониторинг на мрежите за кисляване и засоляване; трето ниво - мониторинг на локални замърсители от земеделски източници. Целта на тази мониторингова система е да се обхванат по-големи площи от почвени различия, намиращи се на територията на страната. В нея влизат 11 пункта за почвен мониторинг.

Почвеното пробонабиране и анализите се извършват от Регионална лаборатория - Русе, а освен това съществуват и локални пунктове за почвен мониторинг в някои от фирмите в град Русе. Почвеното пробонабиране и анализите се извършват на различни дълбочини и проследяват динамиката на наблюдаваните индикатори - мед, цинк, олово, кадмий, никел, хром, арсен и живак.

При извършените анализи до момента не са регистрирани наличия на тежки метали над ПДК, както и засоляване и кисляване на почвите. Това се дължи на правилна употреба на препарати за растителна защита и опазване на почвата от химическо замърсяване и пестициди. Не е констатирано наднормено съдържание на тежки метали в крайпътните

Възложител: Община Русе

ивици, което е показател за ползването на безоловен бензин. През последните години все повече се налага тенденцията към намаляване замърсяването на земите и почвите в резултат на ограниченото ползване на пестициди и торове в земеделието.

Не е установено замърсяване на почвите и не съществуват условия за трайно формиране на заблатеност.

Най-много почви се разрушават чрез откритото рудодобиване и свързаните с това дейности, които водят до погребване на почвите под отпадъчни материали - табани, хвост, пепел от топлоцентралите, отпадъци от индустриални предприятия и др. На територията на Община Русе има такива площи при ТЕЗ Русе изток и ТЕЦ Русе запад. Тези площи се нуждаят от рекултивация. От добивната дейност на полезни изкопаеми е засегнато само землището на Русе – 140 дка. Много повече са нарушените земи от депа на промишлени отпадъци – 429 дка и особено от депа за битови отпадъци – 657 дка.

Сериозен проблем за общината е ерозията на почвите в резултат от тяхното неправилно използване. Водната ерозия също причинява сериозни увреждания на почвените пластове по поречието на река Дунав.

Съгласно Наредба №2 от 16.10.2000 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници са разработени Правила за добри земеделски практики, въз основа на които се извършват редовни проверки на големите животновъдни обекти на територията на Общината и на съществуващите складове за минерални торове.

Земеделски и горски територии

Основната част от земеделските земи на територията на общината са от категория „ниви“ (около 91%). Общата площ на нивите в община Русе е 310 833,355 дка

Горите в община Русе заемат малко над 14% от територията ѝ. Общата им площ възлиза на 77 741 дка, като от тях са залесени около 60 000 дка.

Наличието на плодородни черноземни (карбонатни черноземи слабо мощни и излужени черноземни) и наносни почви (тип алувиални), в съчетание с умерено-континенталния климат, силно благоприятстват развитието на селското стопанство в Общината. Обработваемите земеделски площи на територията на Община Русе включват ниви, площи за зеленчукови култури и площи с трайни насаждения, от които най-голям дял заемат нивите. По отношение на растениевъдството, най-големите стопанства са се специализирани основно в отглеждането на зърнени и технически култури – основен дял заемат зърнените култури, включващи зърнено-житни, зърнено-бобови и фуражни култури.

Сред трайните насаждения в Общината най-голяма площ заемат лозята. При овощните насаждения важен дял има производството на ябълки, круши, праскови и нектарини, сливи и джанки, орехи и лешници.

Зеленчукопроизводството на територията на Общината се определя основно от отглеждането на домати, краставици, картофи, градински грах, дини и пъпеша. В гр.

Възложител: Община Русе

Мартен е организирано и оранжерийно производство на зеленчуци, предназначени както за местния пазар, така и за износ.

В сектора на животновъдството най-развити в Общината са говедовъдството, свиневъдството, овцевъдството, птицевъдството и пчеларството.

На територията на Община Русе функционира Институт по земеделие и семезнание (ИЗС) "Образцов Чифлик" – Русе – комплексен научно-изследователски институт, развиващ научна, приложна и обслужваща дейност в областта на селекцията на полските култури и лозята, семезнанието и агротехниката. Институтът разполага с 1 000 дка опитно поле, вегетационен комплекс и 5 лаборатории и развива своята дейност основно в производството на базови и сертифицирани семена от пшеница, ечемик, царевица, овес, полски фасул, грах и фий; производство на лозов посадъчен материал от различни сортове; предоставяне на консултантска помощ на земеделски производители и внедряване на научни постижения на регионално и национално ниво.

Принос за развитието на научно-изследователската дейност в областта на земеделието има и създадения Научно-изследователски център към Русенски университет „Ангел Кънчев“, с научни звена, занимаващи се с развитието на машини за почвообработка и отглеждане на култури, прибиране на култури и слетжътвена обработка на зърното, както и машини за животновъдството.

1.Община Русе е богата на почвени ресурси. Земите са висока категория.

2. В доклада за ЕО следва да се анализира въздействието на ОУП върху почвите от гледна точка на баланса на територията, промяната на предназначението на земеделски земи вследствие урбанизацията на терени, вероятността от разширяване на площта на нарушените терени и необходимостта от рекултивацията им, влиянието на интензивното земеделие върху почвите и тяхното замърсяване с химикали и торове.

3.В доклада за ЕО трябва да се направи анализ на баланса на териториите сега и по проекта за ОУП и да се оцени как предвижданията на ОУП ще се отразят на опазването на земеделските земи.

4.При необходимост да се дадат препоръки срещу прекомерната урбанизация на територията на общината и евентуалното разширяване на границите на населените места.

II.1.6. Състояние на биологичното разнообразие. Елементи на националната екологична мрежа.

Флора

Възложител: Община Русе

Освен запазените гори, парковото и селищно озеленяване, реализирано, свързани с благоустрояването на жизнената среда, на територията на община Русе има данни и за находища на защитени растителни видове:

- в гората край с. Хотанца;
- на остров „Алеко“ край с. Сандрово.

На територията на община Русе предмет на стопанска дейност са следните видове лечебни растения: обикновена коприва (корени, листа), троскот (корени), липа (цвят, листа), бъз (цвят, плод), глухарче, врабчови чревца, мащерка, бял равнец, шипка (плод), слез, обикновен глог (цвят с листа, плодове), змийско мляко, обикновен пчелинок, маточина, полско великденче, репей, бръшлян и някои др., като в най-големи количества се изкупуват: обикновена коприва (корени, листа), бъз, цвят липа и обикновен глог (плод с листа) и плод шипка и др. Броят на действащите билкозаготвителни пунктове, регистрирани в РИОСВ-Русе е почти постоянен през годините. Няма интерес към събирането и изкупуването на билки, които са поставени под специален режим на опазване и ползване. Няма информация за наличието на плантации за култивирано отглеждане на билки с търговски цели.

В урбанизираната територия на гр. Русе обществените озеленени площи са общо 1 208 дка, като само парковете са 679 дка.

Лесопарковете „Липник“ и „Приста“, намиращи се в крайградската зона, са с обща площ малко над 6 000 дка, като благоустройствените мероприятия и плановете за изграждане на необходимата вътрешно паркова инфраструктура и съоръжения за спорт са само частично реализирани.

Характерно за зелената система на града е нейното неравномерно разпределение, породено както от спецификите на релефа и естествените (природни и антропогенни) бариери за развитие на територията, така и от намалената степен на озелененост в по-скоро изградените жилищни комплекси, спрямо по-старите такива.

Въпреки отчетените проблеми и ограничения финансов ресурс, зелената система в община Русе е добре развита и се наблюдават непрекъснати усилия за нейното обогатяване и поддържане.

Фауна

Фауната в община Русе е разнообразна, защото в се формира от обитателите на горските масиви, парковите пространства, земеделските земи, крайречните пространства и реките. Фауната в община Русе включва най-вече представители на различни видове птици и риби. В рамките на част от горските територии се срещат и представители от разред „бозайници“, по-голямата част от които са обект на лов и са под опеката на Държавна дивечовъдна станция „Дунав“. Установено е наличието на 35 вида водоплаващи, както и на колонии от птици, някои от които са застрашени от изчезване в световен план. Голяма част от местообитанията им са включени в зоните от общоевропейската екологична мрежа „Натура 2000“.

В рамките на защитената местност „Алеко – Телика“, освен гнездящите птици, се намира и най-важното местообитание на 6 вида есетрови риби в Република България.

Възложител: Община Русе

Защитени територии и защитени зони

В границите на община Русе попада само една защитена територия:

Защитена местност „Комплекс Алеко-Телика”

Площ: 206 ха, горски фонд. Заповед за обявяване: Заповед № РД – 784 от 04.08.2004 г. на Министъра на околната среда и водите. Държавен регистрационен номер: ЗМ № 420.

Вековни дървета: Вековна гледичия, в двора на ИСС „Образцов чифлик” и 2 броя конски кестен в двора на катедрала „Света Троица” в град Русе.

Табл. II.1.6-1. Защитени зони:

№	Име	Директива	Заповед №
BG0002025	Ломовете	Защитена зона по директивата за птиците	РД-382 от 19 април 2013 г. РД-562 от 5 септември 2008 г.
BG0000608	Ломовете	Защитена зона по директивата за местообитанията	
BG0002062	Лудогорие	Защитена зона по директивата за птиците	РД-79 от 28 януари 2013 г. РД-837 от 17 ноември 2008 г.
BG0000168	Лудогорие	Защитена зона по директивата за местообитанията	
BG0000529	Мартен - Ряхово	Защитена зона по директивата за местообитанията	

Най-голямата защитена територия, която провокира и най-сериозен туристически интерес, е Природен Парк “Русенски Лом”, но той не се намира на територията на община Русе.

В ДЕО трябва да се оцени дали териториалноустройственото планиране допринася за възстановяването и защитата на екосистемите, включително и екологичните мрежи, както и влажните зони, които са част от тези мрежи. В този контекст, особено внимание трябва да се отдели на чувствителните зони и територии, притежаващи голяма екологична стойност, които са част от тези мрежи. За постигането на тази цел трябва да се идентифицират различните екологични елементи, като: съседни природни зони, водни ресурси, зони с лечебен климат, изоставени индустриални терени, подлежащи на възстановяване. Всеки от тези елементи изисква съответни адаптирани мерки. Изграждането на интегрирана екологична мрежа на зоните, подлежащи на специална защита в рамките на Европейския съюз и на държавите кандидатки, наречена „Натура 2000”, освен в другите мерки, участва и в

осъществяването на тази цел.

Проектът на ОУП на Община Русе попада в разпоредбите на чл. 2, ал. 1, т. 1 на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони поради, което на същия следва да бъде извършена оценка за съвместимостта му с предмета и целите на опазване на изброените по-горе защитени зони. Докладът за оценката за съвместимост е самостоятелно приложение към доклада за ЕО.

В доклада за ЕО следва да се оцени и въздействието на проекта за ОУП върху защитената територия.

II.1.7. Състояние на ландшафта

Според последното ландшафтно райониране на България (Батаклиев, 1934 г.), територията на община Русе попада в Дунавски плочест равнинен ландшафт; Лудогорско-Провадийска подобласт на ландшафта (Гълъбов, 1966 г.); Северна Дунавскаравнинна подобласт на ландшафта (Петров, 1997 г.); Придунавско-Добруджанска ландшафтна област (Велчев, Тодоров, Пенин, 2003 г.) .Преобладават агрогенните ландшафти, следвани от техногенните и урбогенните ландшафти, всички които са към групата на антропогенните ландшафти. Макар и незначителни като покритие се срещат и естествени ландшафтни комплекси – в границите на защитените зони и защитената територия в обхвата на община Русе.

Ландшафтът на община Русе е разнообразен, с предимно равнинен облик, със загладени форми, разчленен и заоблен от реките Дунав и Русенски лом, както и от относително стръмни льосови склонове.

В общината се срещат следните категории ландшафти: земеделски култури, водни и крайводни, горски, селищни и антропогенни. По-значителни площи в района заемат аграрните и водните и крайводните ландшафти. Характерен е широк обхват на аграрните ландшафти и сведен до минимум ареал на естествената растителност.

Територията на общината предлага разнообразни и атрактивни ландшафти. Лесопарк "Липник" и прилежащото му езеро, парковата зона "Хижа Приста", Басарбовският манастир. В близост до общината са разположени архитектурно-исторически паметници и резервати със световно и национално значение като "Скални църкви при с. Иваново" (под закрилата на ЮНЕСКО), "Средновековен град Червен" и "Тракийската гробница при с. Свещари" предоставят добри условия за отдих и развлечения.

Русе се характеризира с уникална за страната европейска градска архитектура от края на 19-ти и началото на 20-ти век. Той се явява своеобразен архитектурен резерват. В града функционират религиозни храм-паметници на 13 различни вероизповедания. Но

Възложител: Община Русе

териториалното разпределение на богатото културно-историческо наследство е неравномерно. В преобладаващата степен то е концентрирано в западната част на общинската територия и в частност - в строителните граници на общинския център, и то предимно в Централна градска зона.

В доклада за ЕО да се анализира дали предвижданията на ОУП могат съществено да променят съществуващия ландшафт и могат ли да предизвикат съществени изменения в неговите елементи и типове.

II.1.8. Състояние на материалните активи

Селищната мрежа в общината съдържа два града - Русе и Мартен, както и 12 села, пръснати равномерно по територията. Освен функционален, ядрото - Русе се явява и пространствен център на територията, която има някои релефни бариери като река Дунав, река Русенски Лом, техните заливни тераси, както на льосовите склонове.

Гъстотата на селищната мрежа е близка до средната за страната.

Според Националната концепция за пространствено развитие гр. Русе спада към градовете от Второ ниво и е със статут на „център с национално значение“. Граничното местоположение на община Русе, както и наличните и проектни транспортни връзки, създават предпоставки за развитието добра логистична база, търговия и туризъм със съседна Румъния, както и с останалите държави по поречието на река Дунав.

Всички населени места са електро- и водоснабдени, като при повечето има налични свободни мощности.

Състоянието на пътните настилки е добро.

Състоянието на зелената система в общината е задоволително, като на жител се падат по над 9 м² зелени площи за широко обществено ползване.

Физическото състояние териториалното покритие и естетическия облик на елементите на градското обзавеждане са на добро ниво.

Наличието на богато културно наследство, както и исторически създадите се връзки, също са сериозна предпоставка за реализирането на бизнес идеи, свързани с туризма (най-вече културния) и търговията.

Връзката между общинския център и река Дунав е силно нарушена от съществуващите по брега й големи производствени зони.

Озеленяването в новоизграждащите се квартали е намалено, спрямо това при изградените в миналото комплекси. Поддържането на съществуващите озеленени площи, особено в малките населени места от общината, е затруднено и на незадоволително ниво.

Качеството на сметосъбирането е незадоволително, с изключение на някои райони от гр. Русе, което създава предпоставки за създаването на нерегламентирани сметища и нарушаване на екологичните характеристики на природната среда.

Възложител: Община Русе

Наблюдава се остра нужда от разширение на съществуващите и изграждане на нови гробищни паркове, най-вече поради изчерпвания капацитет на функциониращите такива към момента (известно изключение прави единствено гр. Русе, където има изграден нов гробищен парк).

В населените места от общината, освен в общинския център – гр. Русе, няма изградена канализационна мрежа.

Наличието на земи по §4 от ПЗР и ЗСПЗЗ създава допълнителна нужда от изясняване на техния статут и определяне на конкретно функционално предназначение за тяхното бъдещо съществуване.

По данни на Областна дирекция „Земеделие“ – Русе основната част от земеделските земи на територията на общината са от категория „ниви“ (около 91%), като над 98% от тях са обработваеми.

Общата площ на нивите в община Русе е 310 833,355 дка, като от тях 306 793,421 дка са обработваеми, а 4 039,934 дка – необработваеми.

Тъй като зърнопроизводството е най-характерно за земеделските стопанства в общината, 59% от всички обработваеми земи са заети именно със зърнени култури. Останалите 41% са засяти предимно с лозови масиви, зеленчуци (основно домати и картофи) и овощни дръвчета.

Горите в община Русе заемат малко над 14% от територията ѝ. Общата им площ възлиза на 77 741 дка, като от тях са залесени около 60 000 дка. Растителността в тях включва над 60 вида дървета, храсти и увивни растения.

Основното съсредоточаване на дървесни видове в населените места е в рамките на лесо- и градските паркове.

Преобладаващите естествено растящи дървесни видове са дъб, бряст, габър, клен и липа. Средната възраст на дърветата в градската среда е 40 – 50 години.

В ДЕО трябва да се провери и оцени следното:

- Проектът на ОУПО гарантира ли почти пълно запазване на ценните земеделски земи и горски територии – съществуващите земеделски земи са намалени като площ с малко над, а горските територии – с малко под 2%.
- Отчетено ли е слабо повишаване в площите на защитените и нарушени територии в общината – 0,20%.
- Предвидени ли са като нови територии за урбанизация допълнителни 3% от територията на община Русе и как това ще се отрази на компонентите и факторите на околната среда.

Негативната демографска ситуация в страната е резултат от продължилите през последните няколко десетилетия отрицателни процеси в естественото движение на населението – както продължителното задържане на високо равнище на смъртността, така и трайните тенденции в намаляване на равнището на раждаемостта. В резултат на тези демографски процеси започва намаляване на населението в страната и се ускорява процесът на неговото остаряване.

Населението на община Русе към края на 2016 г. е 161838 души, което съставлява 72,4% от общото население на област Русе (223489 души). В края на 2016 г. населението на

Възложител: Община Русе

община Русе е намаляло спрямо 2011 г. с 3%. За сравнение, това намаление за област Русе е по-голямо – минус 4,4%, докато за страната е минус 3,1%. Населението на град Русе също намалява през периода, но по-слабо от общината като цяло – минус 2,8%. Това се дължи на статута на града като притегателен областен център, в който негативните демографски тенденции са по-слабо изразени, отколкото в останалите населени места в общината и областта.

Размерът на произведения за даден период (обикновено една година) БВП определя размера на икономиката на дадена страна или регион. През 2015 г. обемът на БВП на област Русе е 2247 млн. лева, което е 2,5% от БВП на страната (88571 млн. лв.). Това прави област Русе осмата по размер на икономиката област в страната. Може да се обобщи, че икономическият растеж в общината за периода 2008 – 2015 г. не е достатъчен за догонващо развитие спрямо това на страната.

Друг значим икономически индикатор за инвестиционната активност на предприятията е размерът на разходите за дълготрайни материални активи (ДМА) и придобитите ДМА.

Разходите за дълготрайните материални активи включват извършените разходи за всички придобити и контролирани от предприятието ресурси, в т.ч. земи, гори, сгради, съоръжения и конструкции, машини, оборудване, транспортни средства и др.

В обема на придобитите дълготрайни материални активи се включва стойността на всички придобити ДМА независимо от начина на придобиване – чрез строителство или в резултат на закупуване. Отчитането на придобитите чрез строителство дълготрайни материални активи става след като строежът е въведен в експлоатация по реда, установен от Министерство на регионалното развитие с Наредба №32 от 31.07.2003 г. за разрешаване ползването на строежите в Република България.

Периодът 2008 – 2012 г. се характеризира с променлив растеж на придобитите ДМА от нефинансовите предприятия по икономически дейности в Община Русе, изразени в хиляди левове. През 2009 г. се наблюдава ръст в размер на 101 715 лв. спрямо предходната 2008 г. За сметка на това, през 2010 г. е отчетен спад с 90 411 лв. спрямо 2009 г. Отново има увеличение на придобитите ДМА през 2012 г., което съвпада с динамиката на останалите икономически показатели. Преработващата промишленост е лидер и по този показател, следвана от секторите търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи, както и строителство са сред секторите с най-голям дял на придобити ДМА за периода 2008-2012 г. С висок темп на увеличаване на ДМА се открояват хотелиерството и ресторантьорството, операциите с недвижими имоти, административните и спомагателни дейности, здравеопазването и социалните дейности. За разлика от това, спад по отношение на този показател бележат сектори като строителство, търговия, професионални дейности и научни изследвания.

През 2012 г. придобитите ДМА чрез строителство или закупуване са общо 292 864 хил. лв. в сравнение с общия размер на разходите направени за придобиване на ДМА, които са 309 426 хил. лв. Размерът и на двата индикатора – разходи за придобити ДМА и

Възложител: Община Русе

придобити ДМА, бележи продължителен спад в периода 2008-2010 г., но през последните две години от изследвания период (2008-2012) те се характеризират с увеличение.

Могат да бъдат направени следните изводи за състоянието на икономиката и икономическото развитие на общината:

- Икономиката на община Русе обхваща голям спектър от икономически дейности и може да се квалифицира като диверсифицирана.
- Растежът на икономиката на община Русе е недостатъчен и по-бавен от този на страната
- Делът на индустрията в структурата на икономиката е по-голям от на страната и проявява тенденция към увеличение
- В общината преобладават микро и малките предприятия. Те генерират основната заетост
- Двата водещи икономически сектора са „Преработващата промишленост“ и „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“
- Инвестициите бележат постоянен ръст от 2010 г., но и през 2015 г. все още не успяват да достигнат нивото от 2008 година. Разходите за закупуване на земя се свиват значително.
- Икономическите дейности и инвестиции се концентрират в община Русе и по-специално в общинския център - град Русе.

През 2016 г., в община Русе са регистрирани 26396 жилищни сгради, от които основната част (61,9%) са в градовете – 16352. В сравнение с 2011 г. броят на сградите е нараснал незначително (с по-малко от 1%). Повече от половината сгради (55,2% или 14568 сгради) се намират в общинския център, град Русе. Констатацията е, че сградният фонд в общината е твърде „застарял“. Това се отнася, както за селата, така и за градовете Мартен и Русе. По конструктивни характеристики основната част (87,6%) от сградите в община Русе, към края на 2016 г., са построени от тухли. Делът на панелните и стоманобетонни сгради в общината е 4,8% (1258 сгради). Към 31.12.2016 г. общият брой на жилищата в община Русе е 86107, като броят им е нараснал с 698, или с 0,8% в сравнение с 2011 година. Най-много жилища са в град Русе - 74317, или 86,3% от всички жилища, а най-малко в село Ястребово - 172.

Могат да бъдат формулирани следните изводи по отношение на състоянието и тенденциите на сградния и жилищния фондове в община Русе:

- броят на жилищните сгради в общината се запазва почти непроменен през последните години;
- сградният фонд в общината е твърде „остарял“. Това се отнася, както за селата, така и за градовете Мартен и Русе;
- преобладаващата част от сградите в общината са тухлени;
- за общината е характерно ниско-етажното строителство;
- основният жилищен фонд е съсредоточен в общинския център – град Русе;
- жилищата в общината са предимно дву- и три-стайни;

Възложител: Община Русе

- степента на благоустроеност на жилищата не е достатъчно висока – дяловете на жилищата с тоалетна вътре и с канализация са по-малки от тези за страната.

Транспортната инфраструктура на територията на Община Русе включва: пътна, Ж.П. мрежа, воден и въздушен транспорт. Пътните артерии са от републиканската пътна мрежа. Те са концентрирани, както в гр. Русе, така и около него. Пътищата от републиканската пътна мрежа са от съществено значение за общината, защото осигуряват транспортно-комуникационни връзки, както със съседните общини, големи областни градове – Варна и Велико Търново, така и със столицата на Република България – София. Съоръжението Дунав мост свързва общинската пътна мрежа на Русе с пътната мрежа на Румъния. На територията на общината няма изградена автомагистрала. Има проект, който е за бъдещото трасе на АМ „Русе-Велико Търново“.

Железопътната инфраструктура е в добро техническо състояние. Това позволява бърз превоз на товари и пътници.

Град Русе има добре развита система на масовия градски транспорт. Територията на града е обезпечена с 18 автобусни и 8 тролейбусни линии.

На територията на Община Русе има и воден транспорт заради излиза към река Дунав. Най-голямото пристанище в българския участък на река Дунав е пристанище Русе. То е и най-голямото пристанище в пристанищния комплекс и заема ключова позиция в Пан-Европейските транспортни коридори.

В близост до община Русе има и летище, намиращо се до с. Щръклево, което е създадено през 1967 г., като военно летище, собственост на Министерството на отбраната. От февруари 2015 г. е собственост на община Русе.

Летище „Русе“ е гражданско летище за вътрешен и международен транспорт. Разположено е на 17 км от гр. Русе. На 21.12.2016 г. получава лиценз за летателна площадка за малки самолети. Това летище инфраструктурно може да обслужва: товарни самолети, бизнес самолети и хеликоптери, граждански полети, селскостопански летателни средства, противопожарни самолети и др. През 2005 г. собствеността е прехвърлена от Министерство на отбраната на Министерство на транспорта, а с Решение на Министерски съвет от 22 декември 2006 г., летището придобива международен статут. Разполага с 2 000 дка прилежаща земя, а пистата му е с дължина от 2 500 метра. Местоположението дава възможност за комбиниране на железопътния, сухопътния, водния и въздушния превоз на товари.

Всички населени места на територията на община Русе са водоснабдени. Липсват населени места с режимно водоснабдяване. Реализиран е Интегриран воден проект от ВиК. В някои населени места в общината /с. Бъзън, с. Николово и с. Семерджиево/ е необходима подмяна или рехабилитация на ВиК системата, подобряване на водоснабдяването, изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води и отводнителни канали.

На територията на община Русе няма населено място без електрозахранване. Електроразпределителната мрежа на общината е собственост на „Електроразпределение Север“ АД. Управлението на съоръженията и електропроводите се извършва от Център за управление

Възложител: Община Русе

на мрежата – Варна. Кабелите ниско напрежение са в сравнително добро състояние. Основният проблем при тях е във въздушните линии.

В община Русе е изградена топлопреносна мрежа, която е собственост на „Топлофикация Русе“ ЕАД. Покрити квартали са: „Възраждане“, „Централен Южен район“, „Родина“, „Здравец Изток“, „Здравец Север“ и „Център“. В тази мрежа се включват 17 723 битови потребители и 1 220 бюджетни и стопански потребители. Топлоенергията, която се предлага от „Топлофикация Русе“ ЕАД е под формата на топлоносители – гореща вода и промишлена пара. Дължината на топлоснабдителната мрежа за битово-гореща вода е около 80 км и продължава да се разраства.

Използването на природен газ се популяризира, защото може да бъде използвано, както в търговски и в битови приложения, така и за производство на електроенергия. На територията на общината газоснабдителните услуги се извършват от „Овергаз Север“ ЕАД. Общата дължина е над 130 км газоразпределителна мрежа и продължава да нараства.

В община Русе, населените места са телефонизирани. Имат директен достъп до националната мрежа и със собствени АТЦ. Всички селища са имат, както радио и телевизионен сигнал, така и покритие от мобилните оператори.

II.1.9. Културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство

Недвижимото културно и историческо наследство на Русе е със забележителни характеристики, както в количествено измерение, така и по отношение неговото многообразие и културна значимост. Това е резултат от историческите и геополитическите фактори, обусловили развитието на града, както и от общественото отношение и действия, насочени към опазването му. Съхранени и поставени под юридическа защита са над 250 обекта, в т.ч. археологически обекти (Сексагинта Приста), паметници на архитектурното изкуство, между които религиозни обекти на различни вероизповедания, строени в периода 1764-1897, обществени и жилищни сгради от периода 1866-1939, обекти с мемориално значение, паметници на градинското и парково изкуство. Над 80 % от описаните обекти са разположени в обособена територия със съхранена градоустройствена структура и функционално съдържание – историческото ядро на града, а над 140 обекта формират 13 градски ансамбъла, които маркират територията с най-висока концентрация на архитектурно-строителни паметници с висока категория и съхранена градоустройствена структура.

Забележителностите и туристическите обекти в Община Русе се разпределят в следните категории:

- **Музеи** – Регионален исторически музей – Русе; Природо-научен музей – Русе; Музей на транспорта – Русе; Къща музей „Градски бит на Русе – краят на XIX – началото на XX век“; Къща музей „Захари Стоянов“; Музей „Баба Тонка“; Музейна къща „Тома Кърджиев“;
- **Сгради - паметници на културата** – Доходното здание; Гранд хотел „Тетевен“; Някогашната банка „Гирдап“, Съдебната палата; Княжеският дворец – сега Куклен

Възложител: Община Русе

театър; Държавната опера; Търговска къща „Мартинов“; Банка на братя „Симеонови“; Мъжката гимназия; Регионална библиотека „Любен Каравелов“; Пощенската палата; Дом Канети; Музикалното училище;

- **Храмове** – Църквата „Св. Троица“; Църквата „Св. Георги“; Католическата църква „Св. Павел от Кръста“; Арменската църква „Света Богородица“; Джамята „Саид Паша“; Манастир „Св. Димитър Басарбовски“ – с. Басарбово; „Православен храм „Свети Николай Чудотворец“; Църквата „Св. Петка“; Православен храм „Свето Възнесение Господне“; Православен храм „Свети Архангел Михаил“;
- **Природни обекти** – Лесопарк „Липник“ – с. Николово; Русенски кей; Парк на възрожденците; Парк на младежта, Западен парк „Приста“;
- **Историческо наследство** – Пантеон на възрожденците; Гробница на Захари Стоянов; Паметник на Стефан Караджа; Паметник на Баба Тонка; Паметник на Свободата; Римска крепост „Сексагинта Приста“; Крепостна врата „Кюнто Капу“; Каменно укрепление „Левент табия“;

От месец април 2018 г. Община Русе разполага с нов обобщен и систематизиран списък на НКЦ, който също е съобразен в настоящия проект за ОУПО.

На територията на община Русе са регистрирани 433 обекта, които са със статут на НКЦ, от тях 262 броя са в строителните граници на гр. Русе; 3 бр. - в гр. Мартен; 2 бр.- в с. Николово; 4 бр. - в с. Червена вода; 1 бр. - в с. Хотанца.

Общо по регистри на Национален институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) са 297, а по регистри към Археологическата карта на България на Българска академия на науките (АКБ на БАН) – 141 бр. От тях 5 броя се повтарят и в двата регистъра.

Археологическите обекти са предимно в извънселищни регулации, в районите на населените места: 2 бр. - в с. Басарбово; 4 бр. - в с. Бъзън; 1 бр. - в кв. Долапите; 17 бр. - в с. Долно Абланово; 3 бр. - в гр. Мартен; 17 бр. - в с. Николово; 6 бр. - в с. Ново село; 18 бр. - в с. Просена; 20 бр. - в гр. Русе; 2 бр. - в с. Семерджијево; 16 бр. - в с. Тетово; 22 бр. - в с. Хотанца и 6 бр. в с. Червена вода.

Според категорията си НКЦ, намиращи се на територията на община Русе, са:

- с национално значение – 136 археологически обекта и 23 музеи, лобни места, сгради, като два от тях са съборени: №26 – бивш затвор (не открихме документ за събаряне) и №215 – клуб на БРСДП (протокол №9 от 07.11.2002 г. на НСОПК);
- с местно значение – 122 обекта;
- за сведение – 26 обекта;
- в групов паметник / ансамбъл – 165 обекта (те са повече, защото в тях попадат и единични обекти, притежаващи статут на НКЦ, имащи и допълнителна самостоятелна категория);
- без категоризация – 3 обекта.

Според научната и културна стойност на недвижимото културно наследство те са:

Възложител: Община Русе

- археологически – 141 обекта;
- архитектурни – 6 обекта;
- архитектурно строителни – 206 обекта;
- архитектурно-строителни и художествени – 47 обекта;
- архитектурно-строителни и исторически – 3 обекта;
- исторически – 33 обекта;
- градинско и парково изкуство – 1 обект.

Валоризирането на културното наследство, което увеличава регионалната и местната привлекателност за инвеститорите, за туризма и населението, е важен фактор за икономическото развитие и значително способства за засилване на регионалната идентичност. Териториалното устройство трябва да допринесе за интегрираното управление на културното наследство, възприемано като еволюционен процес за опазване и съхраняване на наследството, при отчитане на нуждите на съвременното общество. Теченията в областта на изкуството и архитектурата са оставили своите паметници и следи в община Русе. Териториалноустройственото планиране трябва да допринесе за опазването и съхраняването на паметта на всички националности и религиозни групи, чрез валоризиране на специфичното културно наследство.

В ДЕО трябва да се оцени дали ОУПО се явява този регулативен документ, който определя стратегията за устройство на територията, в т.ч. опазване, съхраняване и ревитализация на културното наследство.

Също така дали в плана са залегнали всички нормативни защити за териториите, наситени с НКЦ, както и дали са определени териториалните условия за опазване на НКЦ. Важно е да се определи съобразяването на Общия устройствен план на община Русе с наличния и предвидим потенциал за устойчиво развитие на територията и дали ОУПО не само запазва НКЦ, но се явява гаранция за съхраняване на паметта, атмосферата, специфичния и уникален образ на гр. Русе и общината като цяло.

В ДЕО трябва да се оцени дали ОУПО се явява този регулативен документ, който определя стратегията за устройство на територията, в т.ч. опазване, съхраняване и ревитализация на културното наследство. Също така дали в плана са залегнали всички нормативни защити за териториите, наситени с НКЦ, както и дали са определени териториалните условия за опазване на НКЦ. Важно е да се определи съобразяването на Общия устройствен план на община Русе с наличния и предвидим потенциал за устойчиво развитие на територията и дали ОУПО не само запазва НКЦ, но се явява гаранция за съхраняване на паметта, атмосферата, специфичния и уникален образ на гр. Русе и общината като цяло.

II.1.10. Характеристика на вредните физични фактори

Шум

Редица проучвания показват, че шумовият фактор има най-силно въздействие в урбанизирани райони с население над 100 000 жители. Транспортът, пропуските в

Възложител: Община Русе

градоустройственото планиране, недостатъчната пропускателна способност на използваната транспортна мрежа, продължаващото застрояване на терени, разположени около шумни улици и булеварди, и липсата на подходяща шумозащита са причина за високото шумово натоварване на населените места.

Нарушаването на оптималните характеристики на акустичната обстановка в община Русе е породено от два основни източника на шум – производства и транспорт.

Промислен шум

На територията на Община Русе са разположени голям брой промишлени предприятия, като излъчваният от тях шум, с редки изключения, не надвишава нормативно определените гранични стойности.

Транспортен шум

За направа на хигиенна оценка в гр. Русе са обособени четири функционални зони, определени с отчитане на местоположението, характера на дейност върху терените (обекти, подлежащи на усилен шумозащита - здравни и учебни заведения) и транспортните средства, преминаващи в близост, като основен източник на шум в градската среда.

Системно целево измерване на шумовите нива се извършва в 9 пункта, разположени по протежението на улици с интензивен автомобилен трафик в централната градска част. Това са булевардите "Съединение", "България", "Липник" и "Цар Освободител" и улиците "Скобелев", "Борисова", "Сент Уан", "Хан Крум" и "Тулча". Измерените на тях средни еквивалентни нива на шум са значително над пределно допустимите норми за териториите за обитаване и варират в диапазона от 69,2 до 79,2 dBA.

Сериозен източник на негативно шумово въздействие върху жилищните зони е железопътният транспорт, провеждан по двете магистрални железопътни линии в градската среда.

В изпълнение на изискванията за мониторинг на *Закона за защита от шума в околната среда (ДВ бр.74/2005г.)*, *Наредба № 54 за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (ДВ бр. 3/2011 г.)*, *Наредба № 6 за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (ДВ бр. 58/2006 г.)*, и Методика на Министерство на здравеопазването от 22.02.2007 г., РЗИ - Русе извършва измервания и изчисления на шума, въз основа на утвърдена Програма за мониторинг на шума в урбанизираната територия на град Русе. Пунктовете, в които РЗИ извършва мониторинг на шума в урбанизираната територия на гр. Русе, са 30, които на база разположението си се разделят на:

- Пунктове в територии, прилежащи към пътни трасета – 13 бр.;
- Пунктове в територии с промишлени източници на шум – 7 бр.;
- Пунктове в територии, подлежащи на усилен шумозащита – 10 бр.

Възложител: Община Русе

В рамките на Доклад на РЗИ – Русе за 2012 г., с оглед намаляване на шумовото натоварване в урбанизираната територия на град Русе, се препоръчва осъществяване на контрол за качеството на изпълнение на основни и текущи ремонти, и реконструкции на уличните настилки и мрежа, насърчаване на озеленителни и залесителни мероприятия, да продължи поставянето на ограничители на скоростта върху пътното платно пред обектите, подлежащи на засилена шумоизолация.

През март 2012 г. в Община Русе е разработена и приета стратегическата карта на шум за гр. Русе, като единствена агломерация (населено място с над 100 000 жители) в региона на РЗИ – Русе. В рамките на картата се включват текстова и графична информация за предходна, настояща и очаквана шумова ситуация в града, както и се идентифицират зоните с най-високи нива на шумово натоварване. Към стратегическата карта е приет и План за действие, съдържащ мерки за намаляване и предотвратяване на шума.

Все още е проблем системното шумово замърсяване, произтичащо преди всичко от автомобилния транспорт. Нужно е да се разработи комплекс от мерки на базата на стратегическа карта за шумовото замърсяване; общественят транспорт в съчетание с шумоизолация на сградите би следвало да е приоритет при тези мерки. Приоритетното развитие на обществения транспорт също ще има положителен ефект и върху замърсяването на атмосферния въздух.

Радиационна обстановка

Значим екологичен и здравословен проблем за страната е съществуването на места с йонизиращи лъчения. Основно радиоактивната обстановка в България се определя от действащите до 1992 г. уранодобивна и уранопреработваща промишленост, работата на АЕЦ „Козлодуй“ и ТЕЦ на въглища, както и производството и използването на фосфорни торове.

Наблюденията на състоянието на радиационния гамафон в България се извършват от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гамафон чрез 26 локални мониторингови станции. Те са разположени по цялата територия на страната, като гъстотата им около АЕЦ „Козлодуй“ е по-голяма.

Посредством Националната автоматизирана система се установява инцидентно повишение на радиационния гамафон с цел получаване на първична (най-ранна) информация за съседните страни при евентуална радиационна авария.

Разглежданата територия е отдалечена от източници на радиация. Проектът на ОУП не предвижда реализация на инвестиционни предложения, източници на радиация.

Електромагнитни полета

В района на общината освен магистралните далекопроводи и съоръженията към тях няма други източници на електромагнитни полета.

В доклада за ЕО следва да се разгледат новопредвидените рискови енергийни източници на шум (в т.ч. транспортният шум от новия мост над река Дунав и автомагистралата от Русе до Велико Търново.

II.1.11. Състояние и управление на отпадъците

Предмет на анализ и оценка в тази част на ЕО е съществуващото състояние по вид и количества на генерираните отпадъци – битови, строителни, производствени, опасни, начин на събиране и третиране, в т.ч. и на специфични отпадъчни потоци; място на генериране, оползотворяване, обезвреждане (в т.ч. депониране) и др.

Основните източници на информация ще бъдат:

- Програма за управление на отпадъците на Община Русе за периода 2016-2020 г.;
- КР №181-Н1/2010 за „Регионално депо за неопасни, инертни и опасни отпадъци за общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан”;
- Годишни доклади за изпълнение на дейностите, за които е предоставено КР №181-Н1/2010;
- Документация за рекултивация на нарушени терени на територията на община Русе;
- Решения на Общото събрание на Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Русе;
- Окончателен доклад за изпълнение на обществена поръчка с предмет: “Изготвяне на морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на община Русе”;
- Анализ на необходимост от изграждане на допълнителна инфраструктура към процедура „Проектиране и изграждане на анаеробна инсталация за разделно събрани биоразградими отпадъци“ на територията на РСУО – Русе;
- План-сметки за разходите, които ще се финансират от приходите от таксата за битови отпадъци, одобрени от Общински съвет – Русе;
- Доклади на ИАОС;
- Доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ – Русе и др.

На територията на община Русе се генерират следните видове отпадъци:

- Битови отпадъци;
- Строителни отпадъци;
- Производствени отпадъци;
- Опасни отпадъци.

С Националният план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г. са определени регионите, включващи общините, които ползват общо регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци (чл.49, ал.9 ЗУО). Населението на регион Русе,

Възложител: Община Русе

включващ общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан, е предвидно да депонира генерираните от него битови отпадъци на територията на Регионално депо за неопасни, инертни и опасни отпадъци за общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан.

Общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 ЗУО, създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци. Регионалната система за управление на отпадъците за регион Русе ще включва следните съоръжения за третиране на битови отпадъци:

- Регионално депо за неопасни, инертни и опасни отпадъци;
- Инсталация за сепариране (сортиране) на битови отпадъци;
- Инсталация за анаеробно разграждане на разделно събрани биоразградими отпадъци.

Всички населени места на територията на община Русе са обхванати от организирано сметосъбиране. Дейностите по събиране и транспортиране на битови отпадъци се осъществяват от две дружества, след провеждане на процедури по реда на ЗОП и сключени договори за възлагане на обществени поръчки. Съдовете за съхраняване на битови отпадъци, с които се осъществява дейността, са основно тип „бобър”, пластмасови кофи с вместимост 240 литра, а на места и контейнери тип „бургаски” 4 м³. Периодичността на обслужване на съдовете се определя ежегодно със заповед на кмета на общината. Съдовете са достатъчни като вместимост, а с определената им периодичност на обслужването не се допуска препълването им.

Проведеното изследване за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци на община Русе, извършено в периода 2017-2018 г. показва, че голяма част от генерираните битови отпадъци са оползотворяеми. С окончателния доклад за морфологичния анализ на БО, образувани на територията на община Русе, е определена нормата на натрупване – **327,3 кг/ж/година** – за смесените битови отпадъци и **466 кг/ж/година** – за всички битови отпадъци (сума от: смесени битови отпадъци; разделно събрани битови отпадъци; отпадъци, предадени за рециклиране от предприятията и биоразградими отпадъци и отпадъци от поддръжка и почистване).

Смесените битови отпадъци се транспортират до Регионално депо – Русе, разположено в землището на гр. Русе, местност „Под Ормана”. Регионалното съоръжение е изградено върху площ от 292,4 дка общинска земя, от които 25,4 дка са отредени за клетки за опасни отпадъци.

Всички сметища в землищата на населените места на община Русе, на територията на които са депонирани наземно битови отпадъци до въвеждане в експлоатация на Регионално депо – Русе (01.01.2006 г.), са рекултивирани в периода 2008 – 2010 г. Изпълнените техническа и биологическа рекултивации са приети от комисии, изготвени са всички изискуеми документи по реда на Наредба №26/1996 г., Закона за устройство на територията и Наредба №8/24.08.2004 г. за условията и изискванията за изграждането и

Възложител: Община Русе

експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (отм., действаща към момента на рекултивациите). Новите начини на трайно ползване на рекултивирани терени са отразени в кадастралната карта на община Русе. За депото за битови (неопасни) отпадъци, разположено в местността „Под Ормана”, са приключили техническата и биологичната рекултивации, в момента текат тригодишните отгледни мероприятия на терена.

В предоставена от МЗХ информация се съдържат данни за имоти в землищата на населените места от община Русе, които са с начин на трайно ползване „депа, сметища”. При извършените огледи на място е констатирано, че терените не са замърсени с отпадъци, и не се използват като депа/сметища за отпадъци. Община Русе е предприела административни действия за коректното отразяване на НТП на имотите, които към момента са със статут „депа/сметища за отпадъци”. В предварителния проект на ОУП на община Русе балансът на териториите е изготвен с данните от МЗХ. След приключване на административната процедура и промяна на НТП на незамърсените имоти, балансът на териториите в Окончателния проект на ОУП на община Русе ще бъде коригиран.

На територията на град Русе е изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки организирана като три контейнерна. Въз основа на сключени договори с организации за оползотворяване на масово разпространени отпадъци на територията на общината функционират и системи за разделно събиране на: излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, излезли от употреба гуми, отработени масла, излезли от употреба моторни превозни средства.

На 16 август 2010 г. е създадено „Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Русе”. Председател на общото събрание на РСУО за регион Русе е кмета на Община Русе.

Според направената справка от публичния регистър на ИАОС (<http://eea.government.bg>) на територията на общината има множество фирми, извършващи дейности по третиране на отпадъци.

Управлението на дейностите с отпадъци на територията на общината е регулирано с наредба, разработена на основание чл.22 ЗУО и приета с решение на Общински съвет – Русе. Планирането на дейностите, свързани с управление на отпадъците, е регламентирано с приетата от Общински съвет – Русе Програма за управление на отпадъци на Община Русе за периода 2016-2020 г.

Таксата за битови отпадъци се заплаща за услугите по събирането, транспортирането, обезвреждането или оползотворяването в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя по реда на чл. 66 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) за всяка услуга поотделно – сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане/оползотворяване на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; поддържане чистотата на териториите за обществено ползване (чл.62 ЗМДТ).

Възложител: Община Русе

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка от гореизброените дейности.

В заключение може да определим община Русе като територия с добре развита инфраструктура по отношение на дейностите по третиране на отпадъци. На територията на общината:

- е въведено организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци, на територията на всички населени места;
- функционира съоръжение за екологосъобразно обезвреждане на битови отпадъци (Регионално депо – Русе);
- са изградени и функционират системи за разделно събиране на масово разпространени отпадъци;
- функционира инсталация за оползотворяване на строителни отпадъци;
- са рекултивирани всички съществуващи сметища / депа за битови (неопасни) отпадъци;
- са регистрирани лицензирани преработватели, извършващи дейности по третиране на отпадъци;
- предстои да бъдат изградени и въведени в експлоатация Инсталация за предварително третиране на битови отпадъци и Инсталация за анаеробно разграждане на разделно събрани биоразградими отпадъци.

В доклада за ЕО следва да бъдат оценени начините за третиране на отпадъците в съответствие с нормативните изисквания и начинът, по който ОУП съдейства за това чрез осигуряване на необходимите терени и площи.

II.1.12. Здравно състояние на населението на Община Русе

В доклада за екологична оценка трябва да бъде представена информация и направени анализ и характеристика по отношение на текущите стойности на показателите местоживееене на населението, гъстота на населението, разпределение на населението по пол и възраст, миграционни процеси – механичен прираст, раждаемост и естествен прираст, смъртност, здравно състояние на населението (заболеваемост) и връзката им с устройството на територията на Община Русе.

Също така трябва да бъдат разгледани здравно-хигиенните аспекти на околната среда, като се обърне внимание на следното:

- Да се анализира възможността за наднормено натоварване на средата от дейности, произтичащи от прилагането на плана и очаквани неблагоприятни въздействия

Възложител: Община Русе

върху населението, като се оцени здравния риск и предложат мерки за неговото предотвратяване и минимизиране;

- Да се анализира възможността за медицинско обслужване в Община Русе при прилагане на ОУП на Община Русе.;
- Наличие на водоизточници за питейно-битови цели с утвърдени или предвидени СОЗ и въздействията на предвижданията на ОУП върху тях;
- Анализиране на взаимното разположение на жилищните зони спрямо промишлени и стопански източници/обекти – потенциални замърсители на околната среда.

II.1.13. Рискове от природни бедствия и аварии, в т.ч. големи аварии

В ДЕО следва да се коментират рисковете върху околната среда и населението при възникване на природни бедствия и аварии:

- наводнения;
- пожари и експлозии;
- земетресения;
- бури, виелици и снегонавявания;
- обледенявания и замръзване на река Дунав;
- геоложки риск и проблеми, свързани със строителството на сгради и съоръжения;
- наличие на обекти с повишен риск по чл. 99б, ал. 1 и ал. 2 на ЗООС, в съответствие с изискванията за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях.

Както вече бе отбелязано в раздела за геоложка основа територия с повишен инженерен риск е граничната зона на третата льосова тераса. В нея поради продължително антропогенно въздействие, вкл. прокопани укрития и неизправни В и К проводи и инсталации, влажността на льоса е достигнала ниво близко до критичното, над което се проявява масово пропадане. По-нататъшното строително усвояване на тази зона изисква реализиране на изпреварващи геозащитни и други инженерни мерки.

Известни участъци от заливната и първата придунавска тераса са формирани от неуплътнени насипвания с различни материали, което изисква съответно съобразяване при фундаването на строежите. За тези тераси е характерно и сравнително високо ниво на подпочвените води – между 2 и 3 метра.

За цялата територията на Русе и района е характерна висока сеизмичност (коэффициент на сеизмичност $K_s 0,15$), тъй като тя се намира под въздействието на Вранчанското земетръсно огнище. Очакваната проява на земетръс е от VIII степен.

Рискове от производствени аварии съществуват при големите промишлени предприятия на територията на общината, които са възможни при неспазване на законовите изисквания за всеки отделен производствен процес, за качествата на работната среда и нейното обезопасяване, както и при човешка небрежност.

Територията на община Русе попада в два района със значителен потенциален риска от наводнения (РЗПРН) съгласно Заповед №88/21.08.2013 г. на Директора на БДДР и Заповед №РДД 744/01.10.2013 г. на МОСВ. На територията на общината съгласно

Възложител: Община Русе

проектните единици, определени на база главни поречия (подбасейни), попадат:

- VII проектна единица – р. Русенски Лом;
- XXII проектна единица – Река Дунава и прилежащите ѝ низини.

По отношение на пожарите в ОУП следва стриктно да се спазват противопожарните норми и отстояния, регламентирани в нормативната уредба.

II.2 Евентуално развитие на аспектите на околната среда без прилагането на плана

Въз основа на подробната характеристика на аспектите на околната среда в доклада за ЕО следва да бъде направен анализ на евентуално развитие на аспектите на околната среда, в т.ч. по отношение на човешкото здраве, без прилагането на ОУП на Община Русе или т.н. „нулева“ алтернатива.

III. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати

Въз основа на характеристиката на аспектите на околната среда към момента (която ще бъде направена в съответния раздел на ДЕО), както и на предвижданията на ОУП, в тази глава трябва да бъде обърнато внимание на онези територии, които ще са най-значително засегнати от ОУП. Ще бъдат подробно разгледани различните видове чувствителни територии както следва:

- защитени територии по Закона за защитените територии (ЗЗТ);
- защитени зони по европейската екологична мрежа „Натура 2000“ и Закона за биологичното разнообразие (ЗБР);
- влажни зони, Рамсарски места, зони за развъждане на черупкови организми и аквакултури, зони за хвърляне на хайвер на риби и др.
- населени места и други обекти, подлежащи на здравна защита и хигиенно-защитни зони;
- санитарно-охранителни зони около водоизточници за питейно битово водоснабдяване;
- нарушени терени (кариери, сметища);
- зони за защита на културно-историческото наследство, паметници на културата и археологически обекти;
- места за отдих и почивка;
- чувствителни и уязвими зони;
- зони с пропадъчен лъос и геоложки риск;
- промишлени и други зони с повишен риск от големи аварии с опасни химически вещества;
- места за събиране на билки и др.

IV. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към плана, включително отнасящи се до райони с особено екологично значение, като защитени зони по Закона за биологичното разнообразие

В тази глава на ДЕО ще бъдат описани установени съществуващи екологични проблеми в района на Община Русе и в близост до нея. Ще бъде направен анализ на връзката между екологичните проблеми и предвижданията на ОУП, съответно изводи дали ОУП води до подобряване на екологичната обстановка или до влошаване и задълбочаване на съществуващи и/или възникване на нови екологични проблеми.

V. Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към ОУП, и начин по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на ОУП

В този раздел на ДЕО ще бъде направен анализ на стратегиите, плановете и програмите на национално (в т.ч. регионално, областно и общинско) и международно равнище, които имат отношение към конкретния ОУП, като въз основа на анализа ще бъдат направени изводи за начина и степента, в които в ОУП тези цели и екологични съображения са взети предвид. При установяване на противоречие между екологичните цели и съображения и предвижданията на ОУП ще бъдат направени съответните подходящи препоръки, които да бъдат отразени в окончателния проект на устройствения план с цел постигане на неговото съответствие с екологичната политика на национално и международно ниво.

VI. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве при реализиране на предвижданията на плана

С цел повишаване на конкурентноспособността на местната икономика, подобряване качествата на жизнената среда, оптимално използване на наличните ресурси и потенциали, в проекта за Общ устройствен план на община Русе са заложили следните основни изменения във функционалната структура на територията:

- Набелязване на местоположението на археологическите обекти и недвижимите културни ценности.
- Приобщаване към строителните граници на населените места на урбанизирани територии, които към момента попадат извън тях.
- Очертаване на зони за икономически активности и технологично развитие, попадащи в землището на общинския център и част от селата в общината.
- Предвиждане на допълнителни зони за отдих и развитие на целесъобразни видове туризъм.

Възложител: Община Русе

Структурирането на територията и функционалното предназначение е направено в изпълнение на общите изисквания към проекта за ОУП на община Русе, съгласно заданието и по отношение на прогнозата за социално-икономическо, устройственото и пространствено развитие на общината:

- Пространственото разпределение на територията на общината е извършено съгласно Наредба №7/2001 г., при съобразяване с режимите, установени по реда на други закони и фактическото ползване на териториите;
- Определянето на устройственото развитие на отделните населени места е съобразено с предвижданията на действащите подробни устройствени планове, като е направено подробно проучване на одобрените и допуснати частични ПУП-ове, към момента на започване на работата по проекта и наличието на инвестиционна активност;
- При проектирането са отчетени различията в демографското развитие на отделните населени места, природните дадености, културно-историческото наследство, наличието на инвестиционна активност, необходимостта от нови терени за отдих.
- Без промяна на границите и предназначението са запазени всички територии с недвижими културни ценности, защитените територии и зони, по смисъла на ЗООС, както и зоните по „Натура 2000“.
- Освен очертаните в плана устройствено зони, с цел по-лесното реализиране на бъдещи устройствени мероприятия, които държавната или общинската администрация счете за приоритетни, се допуска промяна на предназначението на имотите от първа линия, находящи се по продълженията на първокласната пътна мрежа, както и на такива, които са с приоритетно значение за развитието на функционалните системи и техническата инфраструктура в общината, областта или на национално ниво. В тези случаи промените се одобряват с решение на Общински съвет и се нанасят служебно в плана.
- Предвижда се и всички имоти, които веднъж са били в строителните граници на населените места, но в следствие са изключени, отново да могат да бъдат приобщени, при заявен интерес за подобни действия от страна на техните собственици, подкрепен от общинската администрация на Русе. В тези случаи промените се одобряват с решение на Общински съвет и се нанасят служебно в плана.

В този раздел на ЕО ще бъде направена оценка на очакваните въздействия на ОУП върху околната среда и човешкото здраве като се ползва структурата, по която са описани аспектите на околната среда и човешкото здраве в глава 2 на настоящото задание. При тази оценка ще бъде извършено следното:

- ще се анализират вероятните значителни въздействия върху всички компоненти и фактори на околната среда, в т.ч. вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици от осъществяване на предвижданията на ОУП;

Възложител: Община Русе

- ще се направи подробен анализ и оценка на потенциалния ефект и риск за здравето на хората от осъществяване на предвижданията на ОУП;

Необходимо е да се анализира дали проблемите на околната среда се дължат на недостатъчно добрата координация на секторните политики или на местните решения. В този случай те трябва да бъдат предварително осмислени и предвидени. При тази перспектива териториалноустройствената политика (респективно ОУП) трябва да отделя особено внимание на предпазването от и намаляването на посегателствата върху околната среда, например чрез: използване на природосъобразни технологии в селското и горското стопанство, насърчаване на екологосъобразни транспортни и енергийни системи, възстановяване на пустеещите градски терени и рехабилитация на тяхната среда, предпазване от индустриални злополуки, възстановяване на околната среда в зони, увредени от замърсяващи промишлени производства, както и контрол на субурбанизацията.

На базата на описания в глава I от Заданието предмет на ОУП, още на този етап може да се идентифицира, че от целите и устройствените предвиждания на плана не произтичат дейности свързани със значително въздействие върху околната среда и здравето на хората на територията на общината.

VII. Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи

При изготвяне на ЕО ще бъде следвана методологията, описана в *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми*.

Основни **методически документи**, които ще бъдат ползвани са указания и методики на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка, публикувани на интернет страницата на Комисията и на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите:

- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г.;
- Ръководство на Европейската комисия за прилагането на Директива 2001/42/ЕС относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Ресурсно ръководство за подпомагане прилагането на Протокола за стратегическа екологична оценка, 2011 – ИКЕ-ООН.

Основни **нормативни актове**, които ще бъдат съобразени при извършване на екологичната оценка са:

- Закон за устройство на територията и подзаконова нормативна база към него;
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух;
- Закон за ограничаване измененето на климата;
- Закон за горите;
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
- Закон за водите;

Възложител: Община Русе

- Закон за защита на растенията;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за здравето;
- Закон за почвите;
- Закон за защита от шума в околната среда;
- Закон за защитените територии;
- Закон за управление на отпадъците;
- Закон за опазване на земеделските земи и Правилник за прилагането му;
- Закон за културното наследство;
- Закон за защита при бедствия;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;
- Наредба № 3 за норми относно допустимото съдържание на вредни вещества в почвата;
- Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите на шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите на шум и на вредни ефекти от шума върху здравето на населението;
- Наредба № 1 от 7 юли 2000 г. за проучването, ползването и опазването на подземните води;
- Наредба № 7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони;
- Наредба № 3 от 16 октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води;
- Наредба № 5 от 8 ноември 2000 г. за реда и начина за създаване на мрежите и за дейността на националната система за мониторинг на водите;
- Наредба № 6 от 9 ноември 2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти;
- Наредба № 7 за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води;
- Наредба № 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт;
- Наредба № 3 за норми относно допустимото съдържание на вредни вещества в почвата, изд. от председателя на Комитета за опазване на природната среда;
- Директива № 2001/42/ЕС относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;

Възложител: Община Русе

- Конвенция за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст и Протокол за стратегическа екологична оценка към нея, ИКЕ-ООН;
- Други.

За изготвяне на настоящото задание, както и за изготвяне на ЕО се използва документация и информация, предоставена от Община Русе, в т.ч. техническо задание за изработване на ОУП, проект на ОУП и др.

VIII. Структура и съдържание на Доклад за екологична оценка на „Общ устройствен план на Община Русе”

	Списък на съкращенията
	Информация за контакт с Възложителя
	Въведение
I.	Същност и цели на общия устройствен план и връзка с други планове и програми
I.1.	Основание за изготвяне на ОУП
I.2.	Основни цели и задачи на ОУП
I.3.	Териториален обхват на ОУП
I.4.	Връзка на ОУП с други съотносими планове, програми и стратегии
II.	Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ОУП
II.1.	Текущо състояние на околната среда в района на Община Русе
II.1.1.	Климатична характеристика
II.1.2.	Състояние на атмосферния въздух
II.1.3.	Състояние на водите
II.1.4.	Състояние на геоложката основа
II.1.5.	Състояние на почвите и земеползването
II.1.6.	Състояние на биологичното разнообразие. Елементи на националната екологична мрежа.
II.1.7.	Състояние на ландшафта
II.1.8.	Състояние на материалните активи
II.1.9.	Културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство
II.1.10.	Характеристика на вредните физични фактори
II.1.11.	Състояние и управление на отпадъците
II.1.12.	Здравно състояние на населението на Община Русе
II.1.13.	Рискове от природни бедствия и аварии, в т.ч. големи аварии
II.2.	Евентуално развитие на аспектите на околната среда без прилагането на плана
III.	Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати

Възложител: Община Русе

IV.	Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към плана, включително отнасящи се до райони с особено екологично значение, като защитени зони по Закона за биологичното разнообразие
V.	Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към ОУП, и начин по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на ОУП
VI.	Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве при реализиране на предвижданията на плана
VI.1.	Въздействие във връзка с изменението на климата и адаптацията към климатичните изменения
VI.2.	Въздействие върху качеството на атмосферния въздух
VI.3.	Въздействие върху водите
VI.3.1.	Повърхностни води
VI.3.2.	Подземни води
VI.3.3.	Зони за защита на водите
VI.3.4.	Водоснабдяване на територията и третиране на отпадъчните води
VI.4.	Въздействие върху геоложката основа
VI.5.	Въздействие върху почвите и земеползването
VI.5.1.	Почви
VI.5.2.	Земеползване
VI.6.	Въздействие върху биологичното разнообразие
VI.6.1.	Растителност
VI.6.2.	Животински свят
VI.6.3.	Защитени зони
VI.6.4.	Защитени територии
VI.7.	Въздействие върху ландшафта
VI.8.	Въздействие върху материалните активи
VI.9.	Въздействие върху културно – историческото наследство, вкл. архитектурното и археологическото наследство
VI.10.	Въздействие по отношение на вредните физични фактори
VI.11.	Въздействие по отношение на отпадъците
VI.12.	Въздействие върху населението и човешкото здраве
VI.13.	Въздействие свързано с рискове от природни бедствия и аварии, в т.ч. големи аварии
VI.14.	Кумулативен характер на въздействията
VI.15.	Трансгранично въздействие
VI.16.	Обобщение и изводи за въздействията на ОУПО върху околната среда и човешкото здраве
VII.	Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последствия от осъществяването на ОУП върху околната среда и човешкото здраве

Възложител: Община Русе

VII.1.	Мерки за отразяване в окончателния вариант на ОУП
VII.2.	Мерки за изпълнение по време на прилагане на ОУП
VIII.	Мотиви за избор на разгледаните алтернативи
IX.	Методи за извършване на екологичната оценка и трудности при събиране на информацията
X.	Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на ОУП
XI.	Заключение на екологичната оценка
XII.	Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на ОУП и извършване на Екологична оценка
XIII.	Нетехническо резюме на екологичната оценка
XIV.	ПРИЛОЖЕНИЯ
	Общ устройствен план на община Русе – предварителен проект
	Становища и препоръки при консултациите по чл.19 и чл.20 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми
	Нетехническо резюме на ДЕО.
	Доклад за оценка на степента на въздействие върху защитени зони на предварителен проект за Общ устройствен план на община Русе.
	Списък на експертите, изготвили екологичната оценка
	Декларации на независимите експерти, автори на ДЕО и доказателства за компетентност.

IX. Етапи за разработване и одобряване на доклада за ЕО

Към този момент са проведени консултации по съдържанието на предварителния проект за ОУП със следните организации, институции и ведомства:

- Кметство гр. Мартен
- Кметство с. Червена Вода
- Кметство с. Хотанца
- Кметство с. Николово
- Кметство с. Просена
- Кметство с. Семерджиево
- Кметство с. Басарабово
- Кметство с. Бъзън
- Кметство с. Долно Абланово
- Виваком
- Регионална Дирекция по горите ЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ – РУСЕ
- РИМ – Русе
- Национален археологически институт с музей
- Национален институт за недвижимо културно наследство
- Министерство на културата – Главна дирекция „Инспекторат за опазване на културното наследство

Възложител: Община Русе

- Агенция „Пътна инфраструктура“
- Областно пътно управление - Русе
- Министерство на отбраната
- НКЖИ
- Областен управител на област – Русе
- Заместник министър на регионалното развитие и благоустройството
- Басейнова дирекция „Дунавски район“
- ВиК

Следващите стъпки са:

❖ Провеждане на консултации по чл.19 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* преди и по време на изготвяне на екологичната оценка и изготвяне на справка за проведените консултации.

❖ Одобряване на Заданието за обхват на ЕО от РИОСВ-Русе.

❖ Изготвяне на Доклад за оценка на съвместимостта на ОУП с предмета и целите на защитените зони.

❖ Оценка на качеството на ДОСВ в РИОСВ. РИОСВ уведомява общината за оценката на качеството. Общината слага ДОСВ на интернет страницата си в 5-дневен срок от уведомяването за оценката на качеството.

❖ Изготвяне на ДЕО.

❖ Провеждане на консултации по чл.20 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми*, свързани с изготвената екологична оценка и отразяване на резултатите от консултациите по доклада за ЕО. Определяне на мерките за наблюдение и контрол при прилагане на плана или програмата.

❖ Обществено обсъждане на предварителния проект за ОУП на община Русе и ДЕО. Отразяване на изказаните мнения, съображения и препоръки.

❖ Внасяне на искане за издаване на становище по ЕО до РИОСВ към което прилага: доклада за ЕО с всички приложения към него и нетехническо резюме - в един екземпляр на хартиен и електронен носител; документация за резултатите от консултациите с обществеността и със заинтересувани и засегнати органи и лица, в т. ч. справка с мотиви за приемане или не на получените мнения и предложения, както и мотивите за възлагането/отказа от възлагането на допълването или преценяването за продължаване на консултациите по смисъла на чл. 22.

❖ Провеждане на заседание на регионалния експертен екологичен съвет и издаване на Становище по екологичната оценка от РИОСВ – Русе.

❖ В срок 3 дни от постановяване на становището по ЕО РИОСВ:

- предоставя на общината становището по ЕО със задължение за обявяването му в 3-дневен срок от получаването чрез страницата на възложителя в интернет и/или по друг подходящ начин;
- предоставя информация за становището и за достъпа до него чрез поставяне на съобщение на страницата си в интернет и в сградата си;

Възложител: Община Русе

- предоставя копие на становището на органа по прилагането и на органа по приемане/одобряване/утвърждаване на плана или програмата за сведение и съобразяване.
- Общината и/или органът по приемане/одобряване/утвърждаване на плана оповестяват становището по ЕО и при обявяването на плана, предвиден в ЗУТ, заедно със справка, включваща анализ на съответствието на плана с основните резултати и препоръки от документацията по ЕО, с резултатите от консултациите, с условията, мерките и ограниченията в становището по ЕО или в решението за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО; съответствието на плана с обоснованата в становището по ЕО предпочитана алтернатива за постигане целите на плана; степента, в която мерките за редуциране на въздействията и за контрол са предвидени в плана.

❖ Общината изпраща в РИОСВ и до отговорните за прилагането на ОУП органи в 14-дневен срок преди окончателното му приемане или одобряване обобщена Справка, включваща анализ на съответствието на ОУП с основните резултати и препоръки от документацията по ЕО, с резултатите от консултациите, с условията, мерките и ограниченията в становището по ЕО или в решението за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО; съответствието на ОУП с обоснованата в становището по ЕО алтернатива за постигане целите на плана или програмата; степента, в която мерките за намаляване на въздействията и за контрол са предвидени в ОУП.

❖ РИОСВ се произнася писмено по справката за мерките в срок 7 дни от представянето ѝ, като уведомява за това органа по одобряване на плана.

❖ Общината уведомява РИОСВ в 14-дневен срок след одобряването на ОУП и изготвя доклад по наблюдението и контрола при прилагането на плана, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или отстраняване на екологичните щети в резултат на прилагането на плана, с периодичността, определена в становището по ЕО.

❖ РИОСВ одобрява доклада в 7-дневен срок, а Общината осигурява обществен достъп до доклада и справката за мерките.